

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV ARCHITEKTURY

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

VÝVOJ VESNICKÝCH SÍDEL NA PŘÍKLADECH OBCÍ: BĚLOTÍN, STARÝ JIČÍN A HUSTOPEČE NAD BEČVOU

THE DEVELOPMENT OF COUNTRY SETTLEMENTS DEMONSTRATED ON EXAMPLES
OF VILLAGES: BĚLOTÍN, STARÝ JIČÍN AND HUSTOPEČE NAD BEČVOU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Marcela Maršálková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

BRNO 2017

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3656 Městské inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program
Studijní obor	3647R025 Městské inženýrství
Pracoviště	Ústav architektury

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Marcela Maršálková
Název	Vývoj vesnických sídel na příkladech obcí: Bělotín, Starý Jičín a Hustopeče nad Bečvou
Vedoucí práce	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Datum zadání	30. 11. 2016
Datum odevzdání	26. 5. 2017

V Brně dne 30. 11. 2016

---

doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D.
Vedoucí ústavu

---

prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Územní plán obcí Běloutín, Starý Jičín a Hustopeče nad Bečvou

Situace místa stavby – polohopis a výškopis

Hon, Milan: Vývoj koncepce kompaktního bydlení. [s.l.] : Nakladatelství ČVUT, 2007. 26 s. ISBN 978-80-01-03742

Holl, Steven. Paralaxa.

Zadražilová, Miroslava: Intenzivní městské struktury, pojednání k disertační práci, 2010

Neufert Ernst: „Navrhování staveb“, Consultinvest Praha 2000

Související vyhlášky, technické normy a hygienické předpisy

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Úvod

Stručný úvod do problematiky

Teoretická část

V teoretické části proveďte rešerše doporučené literatury a vypracujte podklady pro metodiku pro řešení bakalářské práce.

Cíl práce

Metodika řešení

Závěr

V závěru proveďte krátké shrnutí a jasně a přehledně deklarujte výsledky práce. Zhodnoťte jejich význam pro teorii a praxi.

STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte dle uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP)

Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná část VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).

2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

ABSTRAKT

Cíl této bakalářské práce je popis vývoje českých vesnických sídel na příkladech tří vybraných obcí: Bělotín, Starý Jičín a Hustopeče nad Bečvou, a následné zhodnocení možností a potenciálu těchto obcí se do budoucna dále rozvíjet. Sídla jsou hodnocena na základě jednotlivých analýz, které se zabývají jejich historií, současnou vybaveností, dopravní infrastrukturou a vizemi obcí o jejich dalším rozvoji dle územních plánů.

KLÍČOVÁ SLOVA

vývoj, vesnické sídlo, obec, formování sídlišť, půdorysné a prostorové uspořádání, územní plán, Bělotín, Starý Jičín, Hustopeče nad Bečvou

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to describe the development of Czech country settlements on the examples of three selected municipalities: Bělotín, Starý Jičín and Hustopeče nad Bečvou, and then to evaluate their potential for future development. The evaluation of these locations is based on the individual analyses studying their history, current facilities, transport infrastructure and municipalities' visions of their further development according to local zoning plans.

KEYWORDS

development, country settlement, creation of settlements, ground plan and spatial layout, local zoning plan, Bělotín, Starý Jičín, Hustopeče nad Bečvou

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE VŠKP

Marcela Maršálková *Vývoj vesnických sídel na příkladech obcí: Běloutín, Starý Jičín a Hustopeče nad Bečvou*. Brno, 2017. 78 s., 11 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 26. 5. 2017

Marcela Maršálková
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. arch. Tomáši Pavlovskému, Ph.D., za podporu, cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH:

1	ÚVOD	11
2	CÍLE PRÁCE	13
3	ZÁKLADNÍ SPECIFIKACE VENKOVSKÉHO SÍDLA	14
3.1	Výklad základních pojmů	14
3.1.1	Sídlo	14
3.1.2	Venkov, vesnice	14
3.1.3	Obec	14
3.2	Způsoby vymezení venkova	15
3.2.1	Vymezení venkova dle počtu obyvatel	15
3.2.2	Vymezení venkova dle hustoty osídlení	16
3.2.3	Vymezení venkova dle popisných definic	17
3.3	Venkov versus město	17
4	ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ JAKO NÁSTROJ K ROZVOJI VENKOVA	19
4.1	Postavení venkova dle zákona o územním plánování	19
4.2	Nástroje územního plánování	20
4.2.1	Územně plánovací podklady	20
4.2.2	Politika územního rozvoje	20
4.2.3	Územně plánovací dokumentace	21
5	VÝVOJ VENKOVA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	22
5.1	Historický vývoj osídlení na území ČR	22
5.2	Základní podoby a formy sídlišť	25
5.2.1	Okrouhlice	25
5.2.2	Návesní ves	25
5.2.3	Lánová ves	26
5.2.4	Nepravidelná zástavba	26

5.3	Polohová typologie sídel	26
5.4	Stávající situace venkova na území České republiky	27
6	ZÁKLADNÍ INFORMACE O VYBRANÝCH OBCÍCH	29
6.1	Bělotín	30
6.2	Hustopeče nad Bečvou	31
6.3	Starý Jičín	33
7	ANALÝZY VYBRANÝCH OBCÍ	35
7.1	Analýza vývoje obce dle historických údajů a mapových podkladů	35
7.1.1	Bělotín	35
7.1.2	Hustopeče nad Bečvou	40
7.1.3	Starý Jičín	46
7.1.4	Porovnání obcí dle historických údajů a mapových podkladů	51
7.2	Analýza obcí z hlediska vývoje počtu obyvatel	53
7.3	Analýza obcí z hlediska dopravní obslužnosti	54
7.3.1	Bělotín	54
7.3.2	Hustopeče nad Bečvou	55
7.3.3	Starý Jičín	56
7.3.4	Porovnání obcí z hlediska dopravní obslužnosti	57
7.4	Analýza obcí z hlediska občanské vybavenosti a pracovních příležitostí	57
7.4.1	Bělotín	57
7.4.2	Hustopeče nad Bečvou	58
7.4.3	Starý Jičín	59
7.4.4	Porovnání obcí z hlediska občanské vybavenosti a pracovních příležitostí	59
8	ANALÝZY ÚZEMNÍCH PLÁNŮ OBCÍ	61

8.1 Bělotín	61
8.2 Hustopeče nad Bečvou	62
8.3 Starý Jičín	63
8.4 Porovnání územních plánů obcí	65
9 ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
SEZNAM TABULEK	71
SEZNAM GRAFŮ	72
SEZNAM OBRÁZKŮ	73
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A POJMŮ	76
SEZNAM PŘÍLOH	77

1 ÚVOD

Sídlo, základní složka, jež spolu s krajinou utváří obraz našeho území. Tato sídla můžeme rozdělit na dvě hlavní části, a to na sídla městská a venkovská. Každá z těchto částí našeho území je rozdílná, avšak se jistým způsobem navzájem potřebuje, doplňuje a prolíná. Město, je tou částí, která se v dnešní době na většině míst neustále rozrůstá, je to místo, kde je pro občany soustředěna občanská vybavenost, je zde největší nabídka pracovních míst a příležitostí, nabízí široké možnosti zábavy a zázemí. Na druhé straně je zde venkov, který nemá prostředky nabídnout všechny tyto výhody spojené s městy, avšak nám nabízí něco naprosto odlišného, co v městech budeme hledat jen velice obtížně. Nabízí nám jistým způsobem útěk od spěchu a klidné prostředí, které je úzce spjato s okolní přírodou, a hlavně jistý pohled do historie utváření našich sídel a uspořádávání krajiny. To, jak dnes naše území vypadá je dílem našich předků a my bychom se měli snažit pochopit, jak byla tato sídla utvářena, poznat to dobré co zde vzniklo, ale poučit se také z chyb. Měli bychom brát tyto vesnická sídla jako určité kulturní dědictví našeho venkova a okolní krajiny, snažit se co nejlépe o něj pečovat pro naše budoucí generace a také je dle určitých zásad dále rozvíjet.

Tato bakalářské práce pojednává právě o vývoji vesnických sídel na území České republiky, a to na příkladech tří obcí: Běloutín, Hustopeče nad Bečvou a Starý Jičín. Každá tato obec je zde zástupcem jednotlivé podoby formování a postupného utváření našich sídel, a je zde zkoumána pomocí její vlastní historie a dohledaných mapových podkladů. Kromě samotného utváření těchto sídel se zde však zabývám také jejich současnou podobou a možnostmi, které dnes nabízejí jak svým stávajícím obyvatelům, tak potencionálním zájemcům, kteří zde chtějí začít žít.

Samotná práce je rozdělena do šesti kapitol, první tři kapitoly se zabývají venkovskými sídly na našem území obecně. Aby bylo možné vůbec hovořit o vesnických sídlech je důležité si tento pojem nějakým způsobem definovat. V první kapitole tedy najdeme popsány základní pojmy užívané a potřebné pro tuto práci a dále také způsoby, kterými lze tyto venkovská sídla vymežit a odlišit od sídel městských. V další kapitole je popsán základní nástroj k rozvoji venkova, kterým je zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu. Tento zákon udává jednotlivé postupy a nástroje pro současný rozvoj nejen vesnických oblastí, ale celého území naší republiky. A kapitola třetí popisuje samotný vývoj venkovských sídel, základní podoby a formy sídlišť, které zde postupně vznikaly, důležitost návaznosti a propojenosti vesnic s městy a v neposlední řadě také stávající situaci a základní charakteristiku dnešní problematiky vesnických oblastí.

Zbylé tři kapitoly jsou již přímo zaměřené na vybrané obce a hned v úvodu čtvrté kapitoly nalezneme důvod proč byly pro následné analýzy a sledování vybrány právě tato tři sídla. Mimo jiné je zde základní popis a informace o jednotlivých obcích a pomocí fotodokumentace a mapových podkladů je zde nastíněn jejich obraz a podoba. V následující, tedy páté kapitole, nalezneme jednotlivé analýzy vybraných obcí a následně také jejich porovnání z daného hlediska. Jedná se o analýzu vývoje obcí dle historických a mapových podkladů, analýzu vývoje počtu obyvatel, analýzu dopravní obslužnosti a analýzu občanské vybavenosti. Poslední kapitola se zabývá analýzou územních plánů obcí a v závěru této práce je uvedeno shrnutí jednotlivých poznatků a výsledné srovnání obcí.

2 CÍLE PRÁCE

Cíl této bakalářské práce je popsat a vyhodnotit podobu a postupné formování vesnických sídel na území České republiky, a to na příkladech obcí Bělotín, Hustopeče nad Bečvou a Starý Jičín. Následně se v práci objevuje zamyšlení nad tím, jaké mají tyto obce možnosti a potenciál se dále rozvíjet. Tato sídla jsou hodnocena jak na základě jednotlivých analýz, které se zabývají jejich postupným vývojem, dle dohledaných historických údajů a archivních a historických map, tak současnými možnostmi těchto obcí z hlediska občanské vybavenosti a dopravní obslužnosti. Právě tyto aspekty jednotlivých obcí jsou z hlediska dalšího rozvoje velice důležité a můžeme dle nich stanovit určitý standart životní úrovně obyvatelstva ve sledovaném území. Na závěr se práce zabývá také územními plány a vizemi obcí o jejich dalším rozvoji.

3 ZÁKLADNÍ SPECIFIKACE VENKOVSKÉHO SÍDLA

3.1 Výklad základních pojmů

3.1.1 *Sídlo*

Sídlo je základní jednotkou osídlení a považujeme za něj každé obydlené místo, které je bezprostředně využíváno obyvatelstvem. Rozdělujeme je na sídla venkovská a městská. Venkovská sídla lze rozdělit na tři velikostní kategorie, a to na samoty, vísku a vesnici. Pokud se jedná o izolovaný objekt s velkým odstupem od ostatních usedlostí hovoříme o samotě, pokud je seskupeno 4-20 těchto usedlostí hovoříme o víscu, a při větším počtu usedlostí již o vesnici.¹

3.1.2 *Venkov, vesnice*

Pojem venkov, či vesnice, je do jisté míry abstraktní označení určité sídelní struktury, která je obecně vymezována jako řídko osídlený prostor, ve kterém převládá zemědělská funkce. Přesná definice tohoto pojmu však neexistuje a venkov je do jisté míry chápán intuitivně na základě různých znaků.²

Vesnice je již po staletí tradičním sídlem, a v mnoha případech je daleko starší než samotná města. Dominantou, a tedy i obrazem tohoto sídla je ve většině případů kostel, který je obklopen shlukem domků s červenou sedlovou střechou. Vesnice je propletena sítí cest a navazuje na okolní krajinu, která je její důležitou součástí.³

3.1.3 *Obec*

Administrativním pojmem pro označení vesnice je obec, dříve bylo možné ztotožnit obec se sídlem, protože každá vesnice měla své katastrální území a byla obcí. Roku 1950 však začíná postupná integrace jednotlivých obcí do větších celků, a obec je dnes mnohdy seskupena z více sídelních jednotek.⁴

---

¹ VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 9788075091871.

² BINEK, Jan. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 9788090430808.

³ KNOPP, Alfréd. *Vesnice: Stavby a krajina mají svůj řád*. Brno: Ústav územního rozvoje, 1994. *Vesnice (Ústav územního rozvoje)*. ISBN 8085124963.

⁴ VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 9788075091871.

Rok	1921-1924	1955	1961	1970	1980	1991	2005	2016
Počet obcí	11435	10877	8726	7511	4778	5768	6248	6258

Tab. 3-1 Vývoj počtu obcí ČR (Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>, vlastní zpracování)

3.2 Způsoby vymezení venkova

Kritéria pro určení hranice mezi městem a venkovem nejsou přesně určená, lze tedy k tomuto vymezení přistupovat různě. Nejpoužívanější přístupy k jeho definování jsou:

- vymezení dle počtu obyvatel
- vymezení na základě hustoty osídlení
- vymezení dle popisných definic bez limitních hodnot⁵

3.2.1 Vymezení venkova dle počtu obyvatel

Nejvhodnějším kritériem pro území ČR je kritérium počtu obyvatel obce, a to z důvodu sjednocení statistických ukazatelů. Z tohoto hlediska existují dvě možné klasifikace, ta starší vychází z Mezinárodního kongresu statistiků konaného v Praze v roce 1938 kde tento kongres klasifikoval venkov jako obce do 2000 obyvatel.⁶ Druhá klasifikace, určuje tuto hranici počtu obyvatel dle legislativního rámce, kdy postavení jednotlivých obcí udává zákon č.128/2000 Sb. o obcích.

Dle zákona se obec stává městem, pokud má alespoň 3000 obyvatel. Dalším pojmem označujícím obci je podle zákona městys⁷. Obec se může stát městysem, stanoví-li tak na návrh obce předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády, nebo pokud užívala toto označení přede dnem 17. května 1954, a požádá o to předsedu Poslanecké sněmovny.⁸ V zákoně se tedy vyskytuje pojem město, městys a obec, pojem venkov či vesnice v zákoně nenajdeme, lze tedy vesnici brát pouze jako obec.

*„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“.*⁹

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce a dalšími orgány, které jsou od něj odvozeny, a to rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Městys je

⁵VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 9788075091871.

⁶URBÁŠKOVÁ, Hana. *Udržitelný rozvoj venkova*. Vyd. 2. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 9788072048595.

⁷viz. str. 76 seznam použitých pojmů

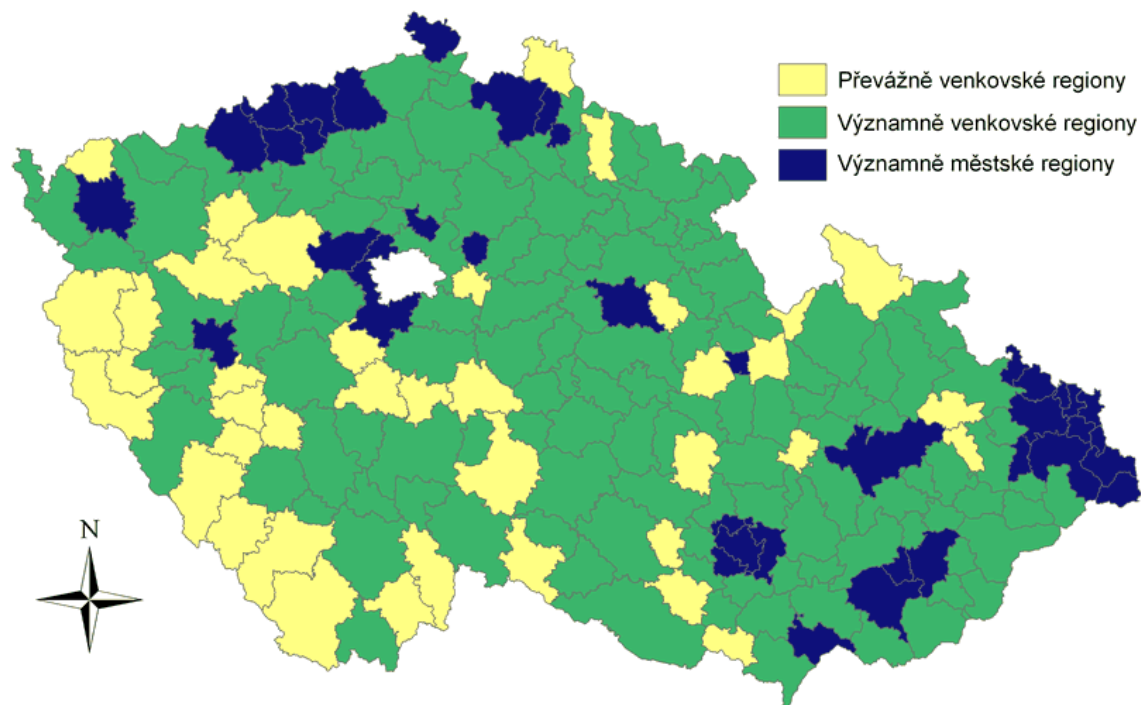
⁸zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

⁹§ 1 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích

samostatně spravován zastupitelstvem městyse a ostatními orgány jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse. Obec či městys spravuje své záležitosti samostatně, a to v rozsahu určeným zákonem jako samostatnou působnost, v případě, že zákon svěřil orgánu obce výkon nějaké státní správy, vykonává ji jako působnost přenesenou.¹⁰

3.2.2 Vymezení venkova dle hustoty osídlení

Při vymezení venkovského prostoru dle hustoty zalidnění se používají limitní hodnoty evropského srovnání, a to především EOCD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, 1994) a později také úřadu EU Eurostat. Pro účelné vymezení venkova na území ČR byly jako základní jednotky určeny obvody pověřených obecních úřadů, nebo správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností. Vzhledem k struktuře naší sídelní soustavy lze obvyklou hodnotu hustoty zalidnění 150 obyvatel/km², užívanou v jiných evropských zemích, snížit na 100 obyvatel/km².¹¹

Obr. 3-1 Vymezení venkovských regionů dle hustoty zalidnění 100 obyv./km²
(Zdroj: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>)

¹⁰ zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

¹¹ Vymezení venkovských obcí v Česku. *Deník veřejné zprávy* [online]. Praha: 2009 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

3.2.3 Vymezení venkova dle popisných definic

Venkov lze dále vymežit podle popisných znaků, které lze ztotožnit s venkovskými obcemi a jejich okolní krajinou:

- urbanistické znaky – střed obce tvoří kostel či náves, obestavená rodinnými domy, protkaná uliční sítí a volně navazující na okolní krajinu
- architektonické znaky – obec je tvořena povětšinou nízkopodlažní zástavbou rodinných domů se sedlovou střechou, domy jsou často doplněny hospodářským zázemím a mají vymezeny plochu dvora a zahrady
- sociální znaky – úzký sociální kontakt mezi obyvatelstvem a konzervatismus
- ekonomické znaky – zemědělská činnost v obci, významný podíl osob dojíždějících za prací do okolí, samozásobitelství¹²

3.3 Venkov versus město

Z historie lze brát jako symbol hranice mezi městem a vesnicí hradby středověkého města, kdy uvnitř těchto hradeb byla soustředěna feudální moc, obchod a služby a mimo tyto hradby se většina obyvatelstva živila zemědělstvím. Ve 14. století se podíl obyvatel mezi městským a venkovským obyvatelstvem téměř neměnil, a městské obyvatelstvo netvořilo více než 10 % populace. Jako vrcholné období českého venkova lze brát období baroka, kdy podíl venkovského obyvatelstva tvořil téměř celé území české země.

Proces urbanizace začíná až s průmyslovou revolucí, kdy se začíná dlouhodobě zvyšovat podíl městského obyvatelstva. Jednotlivé aspekty moderní doby se šíří nerovnoměrně, jak obyvatelstvo, tak občanská vybavenost se koncentruje stále více do měst. Ve městech vznikají velké strojní závody, naopak na vesnicích pracovní příležitosti výrazně ubývají a to především díky mechanizaci v zemědělství a úbytku malých živností. Venkovští obyvatelé tedy hledají práci v okolních městech, dopravní infrastruktura však neumožňuje každodenní dojíždění a obyvatelé se do měst za prací stěhují.

Tento proces má však za příčinu zlepšení dopravní infrastruktury a autobusové dopravy, město a vesnice se začínají propojovat. Hranice mezi městem a vesnicí již není tak obrovská a začíná mít spíše historický a symbolický význam.¹³

---

¹² BINEK, Jan. Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP, 2009. ISBN 9788090430808.

¹³ BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 9788086251226.

Počet obyvatel	do 199	200-499	500-999	1000-1999	2000-2999	nad 3000
Rok 2006	1591	2019	1307	685	211	436
% v roce	25,4	32,3	20,9	11,0	3,4	7,0
Rok 2016	1440	2000	1375	747	244	452
% v roce	23,0	32,0	22,0	11,9	3,9	7,2

Tab. 3-2 Velikostní kategorie obcí dle počtu obyvatel

(Zdroj: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=RSO13&sp=A&pvokc=&katalog=30829&z=T>, vlastní zpracování)

Podle tabulky můžeme srovnat procentuální zastoupení obcí na našem území dle počtu obyvatel, a to mezi roky 2006 a 2016. Z této tabulky vychází, že největší zastoupení na našem území mají obce ve velikostní kategorii 200-499 obyvatel, které tvoří více než 30 %. Pokud se zaměříme na změny zaznamenané během 10 let, tak největší nárůst zaznamenávají obce v rozmezí 500-1999 obyvatel, pokles naopak obce s počtem obyvatel nejnižším.

4 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ JAKO NÁSTROJ K ROZVOJI VENKOVA

4.1 Postavení venkova dle zákona o územním plánování

Z hlediska české legislativy v otázkách územního plánování zákon nerozlišuje, zda se jedná o město, městys či vesnici, všechny tyto typy sídel se tedy řídí podle stejného zákona, a to dle zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu.

„Tento zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost.“¹⁴

Zákon určuje jako pořizovatele veškerých dokumentací spojených s územním plánováním příslušný obecní úřad, krajský úřad, Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Ministerstvo obrany (a to na územích vojenských újezdů). Mezi tyto dokumentace patří územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentace, vymezení zastavěného území a politika územního rozvoje.

Nestanoví-li zákon jinak, obce vykonávají působnost ve věcech územního plánování jako působnost přenesenou a zajišťují tak ochranu a rozvoj hodnot na svém území. Kraje mohou zasahovat do činnosti orgánů obcí pouze v případech stanovených zákonem v záležitostech nadmístního významu, a to vždy v součinnosti s obcí. Nejvyšší postavená složka, Ministerstvo pro místní rozvoj, může zasahovat jak do konání orgánů obcí i orgánů krajů, a to v případech stanovených zákonem, a to pouze v záležitostech spojených s rozvojem území státu v součinnosti s orgány krajů a dotčených obcí.¹⁵

„Obce a kraje jsou povinny soustavně sledovat uplatňování územně plánovací dokumentace a vyhodnocovat je podle tohoto zákona. Dojde-li ke změně podmínek, na základě, kterých byla územně plánovací dokumentace vydána, jsou povinny pořídit změnu příslušné územně plánovací dokumentace.“¹⁶

---

¹⁴ § 1 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

¹⁵ zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

¹⁶ § 5 odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro udržitelný rozvoj území, a to uspořádáním území tak, aby bylo dosaženo obecně prospěšného souladu jak veřejných, tak soukromých zájmů. Dále chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, a to včetně archeologického, urbanistického či architektonického dědictví. S ohledem na hospodárné využití krajiny určuje a chrání nezastavěné území a nezastavitelné pozemky.¹⁷

4.2 Nástroje územního plánování

Mezi tyto nástroje patří:

- Územně plánovací podklady
- Politika územního rozvoje
- Územně plánovací dokumentace
- Územní rozhodnutí
- Územní řízení
- Územní opatření o stavební uzávěrce a územní opatření o asanaci území
- Úprava vztahů v území¹⁸

Pro účel své bakalářské práce budu dále popisovat pouze územně plánovací podklady, politiku územního rozvoje a územně plánovací dokumentace.

4.2.1 *Územně plánovací podklady*

Jsou tvořeny dvěma druhy dokumentací, které slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a rozhodování v území, a to územně analytickými podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav, vývoj a hodnoty území a územní studií která prověřuje, posuzuje a navrhuje možná řešení vybraných problémů.

4.2.2 *Politika územního rozvoje*

Pořizuje ji ministerstvo pro celé území republiky a schvaluje ji vláda. S ohledem na udržitelný rozvoj území určuje základní podmínky a je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, regulačních plánů, územních plánů a pro rozhodování v území.

---

¹⁷ zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

¹⁸ tamtéž

4.2.3 Územně plánovací dokumentace

Zásady územního rozvoje

Jsou pořizovány pro území celého kraje a slouží jako závazný podklad pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území. Zpřesňují a rozvíjí cíle územního plánování v nadmístních souvislostech území kraje v souladu s politikou územního rozvoje.

Územní plán

O jeho pořízení rozhoduje zastupitelstvo obce a jeho obsah stanovuje základní koncepci rozvoje území obce, ochrany hodnot, plošné a prostorové uspořádání území obce, koncepci veřejné infrastruktury a uspořádání krajiny. Vymezuje a určuje podmínky pro využití zastavěného a zastavitelného území, ploch a koridorů.

Regulační plán

Řeší pouze určenou plochu a stanovuje podrobné podmínky pro využití pozemků, pro prostorové umístění staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. V případech stanovených v tomto plánu, jím lze nahradit územní rozhodnutí, to však pouze v případech, které nepodléhají posuzování vlivů na životní prostředí dle zvláštního právního předpisu.¹⁹

---

¹⁹ zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

5 VÝVOJ VENKOVA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

5.1 Historický vývoj osídlení na území ČR

První zmínky o osídlení naší krajiny pochází již z mladší doby kamenné, tedy před pěti tisíci lety, jednalo se o rody kočovných zemědělců, kteří obdělávali půdu a chovali zvířata. Jejich osady tvořily skupiny jednoduchých rodových chat vytvořených z dřevěných kůlů a rákosí.

Větší rozmach a zásah do naší krajiny však zaznamenáváme až v 5. a 6. století při příchodu slovanských kmenů, které se začaly usazovat podél vodních toků Labe, Ohře, Vltavy, Dyje a Moravy. Tyto kmeny zakládaly první osídlení ve formě rodových dvorců, z kterých se později tvořily rodové vsi. Rodový dvorec si lze představit jako shluk dřevěných chýší ohrazených dřevěnou kůlovou konstrukcí.

Pozdější rodové vsi rozdělujeme do dvou typů, a to na tzv. návěsní typ a ulicovku. Obytná stavení zde byla stavěna štítem na návsi (ulici) a hranici těchto vesnic většinou přirozeně tvořily vodní toky, okraje lesů či terén. Pokud to terén dovozoval, každé obydlí mělo většinou své tzv. záhumení, což byla plocha vedoucí krajinou za domem. Tato plocha sloužila k hospodaření a byla rozdělena na pole, úhor²⁰ a v nejlepším případě byla zakončena lesem. Lidé obhospodařovali svou půdu jednoduchými nástroji, jako byly radlice či kosy, a obilí skladovali v tzv. obilních jámách (do země vyhloubené zastřešené jámy). Již v této době můžeme vnímat snahu o kolektivní život, a to návsi či tržištěm, které Slované tvořili ve středu svého sídliště.

Od konce 10. století zanikala společná půda a začal proces majetkový a mocenský, tedy feudální řád. Vzniká tzv. dominikál a rustikál. Největší část tvořil dominikál, jedná se o půdu feudálních pánů, na které pracují nevolníci, a menší část, rustikál, půda, která byla projímána pány poddaným za určitý poplatek. Středověká vesnice byla tedy vázána na feudální sídlo, kterým mohl být hrad, tvrz či s příchodem křesťanství také stavba duchovního charakteru. Feudální sídlo bylo ze strategických důvodů umísťováno především na kopcích a sloužilo tak jako úkryt pro poddané v případě ohrožení.

Počátkem většího rozšiřování sídel na našem území je 13. století. Začaly zde vznikat nové vesnice a města i na území dosud nezabydlených, docházelo také k mýcení lesů a vznikala tak nová zemědělská půda. K zakládání nových vesnic byli přizváni němečtí kolonizátoři, tzv. lokátoři, ti měli za úkol rozparcelovat vybrané území na tzv. lány.

---

²⁰ viz. str. 76 seznam použitých pojmů

Jednalo se o dlouhé, vedle sebe ležící parcely, které navazovaly kolmo na cestu (ulici). Takto založené vesnice nazýváme jako lánové vsi, tento typ většinou nemá náves a osou vesnice je cesta či vodoteč.

V době husitství tedy začátkem 15. století byly válkami ve velké míře české vesnice vypáleny a zpusťošeny, vrchnost se však začínala více zajímat o zemědělství a vznikaly tak scelováním půdy velkostatky. Mocenské rozdělení začínalo vznikat i na vesnici a obyvatelstvo se rozděluje na tzv. statkáře, chalupáře, domkaře apod. Původní opevněné hrady se začínaly přestavovat na zámky v renesančním stylu a kolem nich vznikaly zámecké zahrady.

V 16. století nastal nárůst obyvatel ve vsích, docházelo k zahušťování zástavby především chalupami domkařů bez hospodářského příslušenství a vznikaly tzv. výměnky, což jsou domky umístěné vedle selského stavení pro nejstarší generaci. Začínaly vznikat také kovárny, větrné a vodní mlýny. Vývoj však končil s příchodem třicetileté války a vesnice byly opět drancovány a pustošeny.

Po období válek v 18. století (tedy v období baroka) nastala opět snaha o hospodářský růst, Marie Terezie podporovala návrh císařského ekonoma Raaba a nevyužitá půda velkostatků se dělila na menší části a byla pronajímána poddaným. Vznikaly také nově založené vsi s přesným geometrickým rozparcelováním. Nástupce na trůn Josef II. měl však opačný názor, a vydal patent, který určoval minimální procento orné půdy na jeden statek, tak aby zabránil přílišnému rozparcelování. Dále osvobodil obyvatelstvo od robotnictví a vznikly zemské zákony, které opravňovaly sedláky volně nakládat se svým majetkem. To mělo však za příčinu narušení pravidelné zástavby a vznik samot. V období raabizace docházelo také k rozvoji zemědělství, byly zavedeny postupy, které umožnily střídání plodin na jednom místě, vyvíjely se agrotechnické postupy²¹ a složitější zemědělské stroje, zvyšoval se počet chovaných hospodářských zvířat, která produkovaly hnůj sloužící k hnojení polí. Vyvíjely se také hospodářské objekty, na statcích byly ve velké míře stavěny chlévy, stodoly, sýpky a kolny, docházelo tak ke změně půdorysu statků a vznikaly uzavřené dvory s hnojištěm uprostřed. Vznikaly také císařské cesty a podél nich hostince, lávky a mosty přes vodoteče, původní listnaté lesy se měnily na lesy jehličnaté – jejich dřevo je lépe zpracovatelné pro stavitelství. Šlechta měla snahu o estetickou úpravu krajiny a nechala stavět okrasné stromové aleje podél cest, v zámeckých zahradách byly budovány vodní plochy, vyhlídkové cesty, obory, altány apod.

---

²¹ viz. str. 76 seznam použitých pojmů

V 19. století roste vývoj zemědělských technik, budovaly se nová zemědělská zařízení, jako jsou mlékárny, pivovary, cukrovary apod., která nabízely nová pracovní místa. Na vesnicích vznikaly školy, různé společenské a zájmové organizace. Rostl zájem o lidové stavitelství²², které je považováno za nenahraditelné dědictví předků. V krajině pokračovala také výstavba cest a železničních tratí, které propojovaly jednotlivé obce. Roku 1880 byla založena téměř celá železniční síť na našem území.

Na začátku 20. století mělo již naše území poměrně hustou síť vesnických a městských sídel, průměrná vzdálenost jednotlivých vsí byla 1,5-3 km, převažovaly vesnice s počtem obyvatel okolo 500. Zhruba 1/3 naší krajiny byla využívána k zemědělství²³, využívány byly také přírodní zdroje a vznikaly kamenolomy, pískovny, cihelny, uhelné a železorné doly. S rozvojem stavebnictví, a to nově využitím oceli, litiny a železobetonu byly budovány obrovské zemědělské objekty, které přinášely do naší krajiny nové měřítko.

Roky 1939–1945, tedy druhá světová válka měla velký dopad především na obce v pohraničním pásmu, odkud bylo po válce vysídleno německé obyvatelstvo. Tyto zničené a většinou i vylidněné vesnice začaly být opět osidlovány českým obyvatelstvem.

Negativní změna pro český venkov je spojena s průmyslovou revolucí v roce 1948, a to s násilnou náborovou politikou státu, kdy byla zakládána jednotná zemědělská družstva (JZD) a státní statky (ČSSS). To mělo za následek vyprázdňení většiny původních zemědělských statků, kterým zůstala pouze obytná funkce. Velké podniky byly znárodněny a menší pod tíhou daní a povinných dodávek zbankrotovaly. Velikost družstev rychle rostla, nové plochy pro zemědělské objekty byly vybírány většinou bez územního vyhodnocení a byly umístovány zcela nevhodně, to vedlo k negativním hygienickým i dopravním problémům v obcích.

Jako náhradu za zaniklé soukromé provozovny začala vznikat občanská vybavenost pod vedením státu, vznikaly jednoty a kulturní domy, tyto objekty však byly stavěny většinou svépomocí občanů a svým vzhledem nezapadaly do okolí. V obcích také chyběly inženýrské sítě, jako je kanalizace, vodovod či plynovod. Historicky cenné památky chátraly, nebo byly necitelně přestavovány, jediným způsobem, jak tyto památky chránit byl vznik skanzenů²⁴, které vznikaly buď přímo v místě shluku těchto památek, nebo přemístováním jednotlivých cenných objektů do uměle vzniklé lokality.

---

²² viz. str. 76 seznam použitých pojmů

²³ SÝKORA, Jaroslav. *Venkovský prostor: doplňkové skriptum*. Praha: České vysoké učení technické, 1998. ISBN 8001018261.

²⁴ viz. str. 76 seznam použitých pojmů

Chátrání se neubrání ani vesnická panská sídla, která většinou přešla do užívání obcí, zemědělských družstev nebo armády, jedinou výjimku tvořily známé státní hrady a zámky které se staly lákadlem pro turisty.

Rostla naopak velká sídliště v městech, a u obyvatel těchto měst sílil zájem o rekreaci, venkovské stavby byly využívány jako víkendové chalupy a vznikaly také celé nové chatarské oblasti v turisticky atraktivních částech. Rekreace v zahraničí byla velice omezená a také proto začaly vznikat objekty pro hromadnou rekreaci. Na venkově se postupně měnil styl života, v zemědělství pracovalo stále méně lidí, za prací se nyní dojíždělo do okolních měst nebo do lokálních průmyslových podniků.

Roku 1984 vyšly Zásady a pravidla územního plánování, které stanovují způsob zkoumání a řešení venkovského prostoru.²⁵

5.2 Základní podoby a formy sídlišť

5.2.1 Okrouhlice

Okrouhlice je jedním z nejstarších typů tvoření sídlišť, spojený s prvními vesnicemi Slovanů. Jedná se o sídlo, jehož středem je návěs, sloužící lidem jako shromaždiště, kde mohou pracovat či se bavit. Dominantou a součástí této návěsi je většinou kostel, kaple či zámek, z ní pak vedou paprskovitě navazující ulice se zástavbou. Tento druh sídliště byl tvořen hlavně z důvodů ochranných, a to před divokou zvěří a nepřáteli. Tyto obce povětšinou vznikaly na místech mimo hlavní obchodní cesty a vedla do nich pouze jedna přístupová trasa, byly tvořeny například žďářením lesů a zbytek těchto lesů tvořil jejich přirozenou ochranu.²⁶

5.2.2 Návěsní ves

Jedná se o středověký typ formování sídla, střed tohoto sídla tvořila návěs pravidelného půdorysu, a to především obdélníkového či čtvercového. Dominantou a součástí této návěsi byl opět kostel, zámek či kaple, a návěs sloužila především jako shromaždiště obyvatel. Návěs a jí procházející ulice tvořila pomyslnou osu celého sídla a další ulice navazovali většinou kolmo na ni. Kolem těchto cest byly tvořeny úzké ale dlouhé

---

²⁵ SÝKORA, Jaroslav. *Venkovský prostor: doplňkové skriptum*. Praha: České vysoké učení technické, 1998. ISBN 8001018261.

²⁶ VONDRUŠKOVI, Alena a Vlastimil. *Vesnice*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r.o., 2014. ISBN 9788074293627

parcely, na těchto parcelách byly štítem do ulice stavěny jednotlivé stavení a plocha za nimi sloužila jako zahrada, dvůr, sad či pole.²⁷

5.2.3 *Lánová ves*

Dalším středověkým typem formování sídla je lánová ves, jinak taky ulicovka či řadová ves. Jedná se o sídlo, jehož zástavba se soustřeďuje v řadě vedle sebe kolem nějaké osy, tuto osu tvořila vodoteč nebo cesta. Tyto vesnice byly stavěny většinou v údolí, a to především kvůli předpokladu že je zde větší bezpečí před nepřáteli, a také pro to, že osu vesnice často tvořily obchodní cesty, jež vznikaly právě v údolích pro jednodušší druh cestování. Kolem této osy byly stejně jako u návesního typu vymezeny dlouhé parcely, které však nebyly tak úzké a stavení měly mezi sebou větší prostor. Jednotlivé stavení byly orientovány štítem do ulice a pokračovaly tzv. záhumením, které sloužilo pro zemědělství a v nejlepších případech bylo zakončeno lesem. I tato sídla, přestože neměla náves, měla potřebu nějakého shromaždiště, které v tomto případě tvořil kostel, umístěn povětšinou ve středu obce a postaven na kopci tak, aby se tyčil nad staveními.²⁸

5.2.4 *Nepravidelná zástavba*

Kromě těchto typů sídel vznikaly také ty, které se ani jedním z těchto pravidel neřídily, a to hned z několika důvodů. Mohlo to být zapříčiněno například členitostí terénu, který bránil vzniku symetrického půdorysu, nebo naopak neřízeným rozvojem vsi, která původně vznikala jako obec s půdorysem pravidelným.

Vsi s nepravidelnou zástavbou můžeme členit do dvou typů, a to na hromadné a shlukové. Hromadné jsou právě ty, které většinou vznikly neřízeným rozvojem, a to v blízkosti nějakého většího průmyslového města. Naopak shlukové vsi mají zástavbu velice řídkou a jedná se o malý počet stavení většinou vzniklých kolem samoty či dvorce. Tento typ najdeme nejčastěji v horských oblastech.²⁹

5.3 Polohová typologie sídel

Z hlediska vývoje sídel je velice důležitá jejich polohová typologie, založená na dopravní dostupnosti, která zajišťuje efektivní propojení mezi městem a vesnicí. Doprava je tedy důležitým faktorem, který výrazně ovlivňuje formování a vývoj sídel. Tato doprava zahrnuje jak čím dále více se rozvíjející individuální dopravu, tak dopravu

---

²⁷ tamtéž

²⁸ VONDRUŠKOVI, Alena a Vlastimil. *Vesnice*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r.o., 2014. ISBN 9788074293627

²⁹ tamtéž

hromadnou, jejíž podíl se však se změnou režimu na přelomu 80. a 90. let postupně zmenšuje.

Můžeme tedy obce rozdělit do několika kategorií:

- obce v zázemí měst
- obce s velmi dobrou dopravní obslužností
- obce s průměrnou dopravní obslužností
- obce s nevyhovující dopravní obslužností³⁰

5.4 Stávající situace venkova na území České republiky

Na našem území se nachází 6251 obcí s velmi rozdrobenou velikostní strukturou. Průměrný počet obyvatel na jednu obec je 1640 a průměrná velikost katastrálního území je 13 km². Nejmenší obce se vyznačují nejnižším podílem obyvatelstva v produktivním věku a to 66,5 %, s velikostí obce procento stoupá, a to téměř k 70 %. Dlouhodobým problémem úbytku vesnického obyvatelstva je toto stárnutí obyvatel společně s trendem stěhování se mladých lidí do měst. Dle různých statistik se vylidňování venkovských oblastí zpomalilo, toto zpomalení je však zapříčiněno především rozrůstající se výstavbou v obcích v těsné blízkosti velkých měst.³¹

Charakteristika a problémy venkovských oblastí:

- **nedostatek pracovních míst** – venkov není schopen vygenerovat dostatečný počet pracovních míst pro své obyvatele. Přes 80 % venkovského obyvatelstva za prací dojíždí, což má dopad i na umístění poptávky po produkci a službách v místě jejich zaměstnání, tímto je tedy omezena i možnost samotného podnikání v malých obcích.
- **nedostatečná občanská vybavenost** – klesá podíl obcí se školou, poštou, lékařskou ordinací či komerčními službami. Co naopak stoupá, je vybavenost obcí pečovatelskou službou.
- **technická vybavenost** – zaznamenává zlepšení, výrazně vzrostl počet objektů napojených na kanalizační systémy, počtu čistíren odpadních vod i samotné délky kanalizačních sítí.³² Od roku 2000 do roku 2015 vzrostl počet ČOV na našem území z původních 1055 čistíren na 2495.³³

---

³⁰ BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 9788086251226.

³¹ *Program rozvoje venkova na období 2014-2020* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2014 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf

³² tamtéž

³³ Česká republika od roku 1989 v číslech - 2015. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech>

	1989	1995	2001	2002	2005	2010	2015
Vodovody v %	82,4	85,8	87,3	89,8	91,6	93,1	94,2
Kanalizace v %	72,4	73,2	74,9	77,4	79,1	81,9	84,2

*Tab. 5-1 Podíl obyvatel připojených na veřejné vodovody a kanalizace
(Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech>, vlastní zpracování)*

Charakteristika současného zemědělského sektoru:

Dle ČÚZK v časovém rozhraní od roku 2007 do roku 2010 rozloha zemědělské půdy na území České republiky dlouhodobě klesá, naopak podíl lesní půdy vzrůstá a představuje více než třetinu půdního fondu ČR. Samotná výměra orné půdy ustupuje trvale travním porostům, klesá také stav hospodářských zvířat a současně s tím také počty pracovníků v zemědělství.

Významným přínosem pro hospodaření na venkově je produkce regionálně specifikovaných zemědělských a potravinářských výrobků. Tyto produkty jsou často ošetřeny ochrannou známkou, která zajišťuje kvalitu výrobku, u nás je to například KLASA, Czech Made a další.³⁴

---

³⁴ Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2014 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf

6 ZÁKLADNÍ INFORMACE O VYBRANÝCH OBCÍCH

Pro svou praktickou část bakalářské práce jsem si zvolila tři různé obce tak aby splňovaly jeden ze základních vymezovacích údajů pro venkov, kterým je počet obyvatel do 3000. Mou snahou bylo vybrat obce které jsou svou velikostí podobné, avšak z hlediska formování sídla naprosto odlišné. Při výběru jsem se tedy držela základních typů formování a podoby našich sídel, kterými jsou okrouhlice, návesní ves a lánová ves, typ nepravidelné zástavby zde není vybrán záměrně, a to z důvodu že tyto sídla mají mnoho podob, které se od sebe až příliš liší. Dalším faktorem pro výběr jednotlivých obcí bylo jejich odlišné historické postavení a návaznost na město, všechny vybrané obce jsou v blízkosti středně velkých měst, které čítají okolo 20 tisíc obyvatel.

První obcí je obec **Bělotín**, ta je zde zástupcem tzv. lánové vsi, která vznikala podél vodoteče či cesty. Z historického hlediska v obci nenajdeme s výjimkou kostela žádné větší památky, co má však pro obec velký historický význam je její poloha, a to v oblasti Sudet a skutečnost že tato obec vznikla jako obec česká, ale poměrně dlouhou část její existence ji obývalo převážně německé obyvatelstvo.

Další obcí je obec **Hustopeče nad Bečvou**, která je zde zástupcem tzv. návesní vsi, kromě kostela zde najdeme také další kulturní památku, kterou je renesanční zámek. Sídlu bylo ve 14. století povýšeno na městečko a obec si po letech toto označení nechala navrátit a dnes je označována statutem městys.

Poslední formou sídla je okrouhlice, jejím zástupcem je zde obec **Starý Jičín**, nad kterým se na kopci tyčí gotický hrad pod stejným názvem. Z těchto sídel je to pravděpodobně sídlu úplně nejstarší a status městečka měl v historii také. Tuto obec jsem záměrně zvolila ještě z jednoho hlediska, a to z úzké historické souvislosti s jeho dnes již okresním městem Nový Jičín, kdy jde na tomto příkladu vidět, že některé v dnešní době malé obce měly v historii velký význam a mohly se zasloužit o vznik velkým měst.

6.1 Bělotín

Obec Bělotín se nachází v okrese Přerov v Olomouckém kraji a má čtyři místní části: Bělotín, Kunčice, Lučice a Nejdek. Rozloha obce činí 33,37 km²³⁵ a ze sčítání lidu k 1.1.2017 má zde trvalé bydliště 1844 obyvatel.³⁶ Pro svou analýzu se dále budu zabývat především místní částí Bělotín s rozlohou zhruba 1800 ha.

Obr. 6-1 Turistická mapa obce Bělotín (Zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.7834378&y=49.5934244&z=13>)

Většina katastrálního území obce leží v oblasti Moravské brány, severní část zasahuje již do oblasti Oderských vrchů, jež spadají do Nízkého Jeseníku a jižní část zasahuje do území Podbeskydské pahorkatiny.³⁷ V obci nalezneme památník Evropského rozvodí, který symbolizuje nejnižší místo vodního předělu mezi Baltickým mořem, kam odvádí vodu řeka Odra a Černým mořem, kam odvádí své vody řeka Bečva.³⁸

Dominantou obce Bělotín a také jediným památkově chráněným objektem je kostel sv. Jiří, původně jednolodní kostel nepravidelného osmibokého půdorysu z roku 1754, který byl přestavěn moravským architektem Františkem Antonínem Grimmem. K původní osmiboké věži byla přistavěna hlavní loď kostela v barokním stylu.³⁹

---

³⁵ Obecné informace. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.belotin.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=7995&lng=&menu=>

³⁶ Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2017. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

³⁷ Portál územního plánování: Obec Bělotín. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=512231>

³⁸ *Vesnice Hranická* [online]. Sdružení fyzických osob Jandová a Kosková, 2001 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.historie.hranet.cz/pdf/vesnice-hranicka-blok.pdf>

³⁹ Historie obce. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4188&lng=0&menu=>

Obr. 6-2 Pohled na dominantu obce Běloutín (Zdroj: vlastní zpracování)

Správa a samospráva obce

Dle rozsahu výkonu státní správy se obec řadí mezi obce se základním rozsahem přenesené působnosti. Ve věcech správního obvodu obce s rozšířenou působností a ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem spadá pod obec Hranice. Obecní zastupitelstvo tvoří 11 volených zástupců.⁴⁰

6.2 Hustopeče nad Bečvou

Městys leží v okrese Přerov v Olomouckém kraji a skládá se ze čtyř místních částí: Hustopeče nad Bečvou, Poruba, Vysoká a Hranické Loučky. Rozloha obce činí 24 km²⁴¹ a podle sčítání lidu k 1.1.2017 zde žije 1758 obyvatel.⁴² Pro svou analýzu se budu dále zabývat především částí Hustopeče nad Bečvou s rozlohou zhruba 1100 ha.

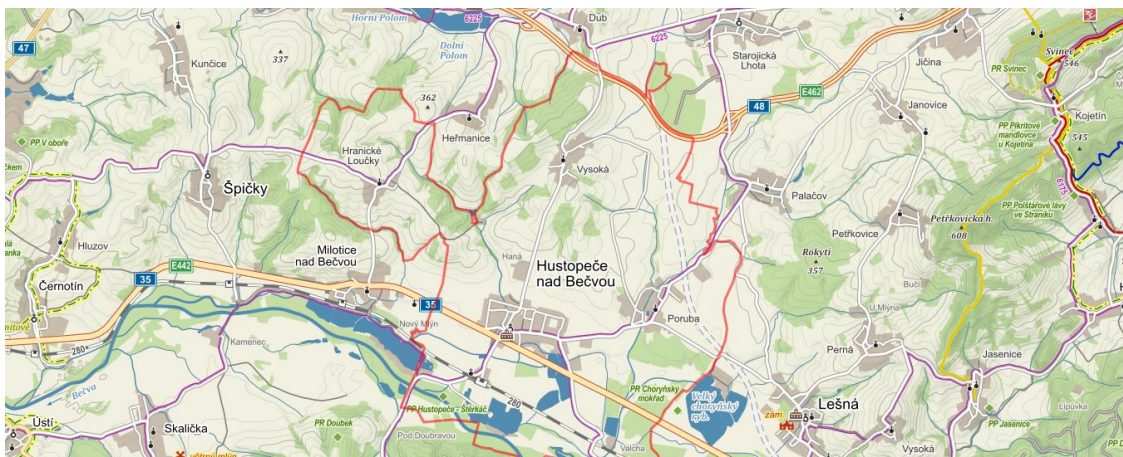
Obec je situována mezi městy Hranice na Moravě a Valašské Meziříčí v průměrné nadmořské výšce 275 m. Hranice, obec s rozšířenou působností, pod kterou Hustopeče spadá je vzdálena zhruba 12 km, bližší město Valašské Meziříčí je vzdálené zhruba 10 km.

---

⁴⁰ Běloutín. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-200.htm>

⁴¹ Současnost městyse. *Městys Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.ihustopece.cz/mestys/soucasnost/>

⁴² Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2017. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

Obr. 6-3 Turistická mapa obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.8753084&y=49.5421647&z=138Dvou>)

Katastrální území obce stoupá od jihu z údolí řeky Bečvy k severu na Příborské pahorkatiny. Jižní část tvoří zamokřené louky, rybníky a pozůstatky koryta meandrující řeky, severní část leží na členitých svazích a je protkána mělkými údolními potoky.⁴³

Obr. 6-4 Pohled na dominanty obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: vlastní zpracování)

Hlavní dominantou obce je renesanční zámek a hned vedle stojící kostel Povýšení sv. Kříže. Zámek byl vybudován v letech 1580–1596 jako reprezentační sídlo Žerotínů, jedná se o čtyřkřídlou renesanční budovu s arkádovým dvorem kolem pravoúhlého nádvoří. Objekt dlouhé roky chátral, v roce 2001 byl však převeden do vlastnictví městyse a byl opraven až do dnešní podoby. Kostel Povýšení sv. Kříže je goticko-

⁴³ Údaje o vydaném Územním plánu obce Hustopeče nad Bečvou. *Město Hranice* [online]. Hranice: Město Hranice [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/mapa-hranic/uzemni-plany-obci-orp-hranice/hustopece-nad-bečvou/hustopece-nad-bečvou.html>

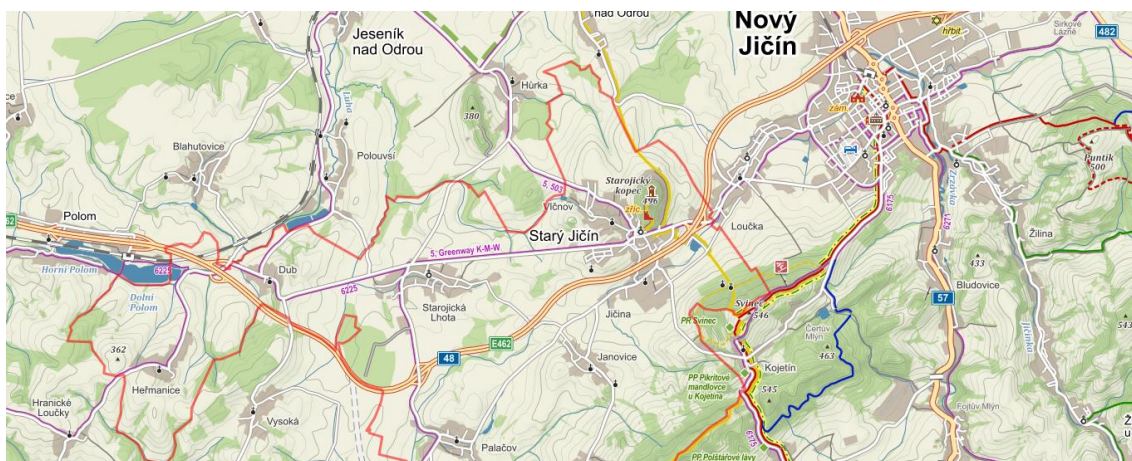
renesanční jednododní chrám z let 1597–1611 ozdoben ohradní zdí s čtrnácti barokními sochami.⁴⁴

Správa a samospráva obce

Podle rozsahu výkonu státní správy se městyš řadí mezi obce se základním rozsahem přenesené působnosti. Ve věcech správního obvodu obce s rozšířenou působností a ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem spadá pod obec Hranice. Obecní zastupitelstvo tvoří 15 volených zástupců.⁴⁵

6.3 Starý Jičín

Obec leží v okrese Nový Jičín v Moravskoslezském kraji a skládá se z devíti místních částí: Starý Jičín, Dub, Heřmanice, Janovice, Jičina, Palačov, Petřkovice, Starojická Lhota a Vlčnov. Rozloha obce je 33,67 km²⁴⁶ a dle sčítání lidu k 1.1.2017 má zde trvalé bydliště 2835 obyvatel.⁴⁷ Pro svou analýzu se budu dále zabývat především místní částí Starý Jičín a přiléhajícími částmi Vlčnov a Jičina, které mají rozlohou zhruba 1100 ha.

Obr. 6-5 Turistická mapa obce Starý Jičín (Zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.9625665&y=49.5789012&z=14>)

Obec leží v Moravské bráně na úpatí Starojického kopce, o nadmořské výšce 496 m, a je téměř propojena s místní částí Loučka města Nový Jičín. Tato obec má velmi cenné krajinářské území s výhledy například na město Nový Jičín, Oderské vrchy, Nížké

⁴⁴ Současnost městyse. *Městyš Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.ihustopece.cz/mestys/historie/>

⁴⁵ Hustopeče nad Bečvou. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-4998.htm>

⁴⁶ Obec Starý Jičín. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/turista/obec-stary-jicin/>

⁴⁷ Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2017. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

Jeseníky nebo Beskydy. Část katastrálního území obce spadá do území Přírodního parku Podbeskydí a částí Jičina protéká potok Grasmanka.

Obr. 6-6 Pohled na dominanty obce Starý Jičín (Zdroj: vlastní zpracování)

Významnou dominantou obce je zřícenina hradu Starý Jičín tyčící se na Starojickém kopci nad obcí, který vznikl někdy ve 12.-13. století a díky své strategické poloze plnil především vojenskou úlohu při ochraně tzv. Jantarové stezky od Jadranu po Baltické moře. Další dominantou obce je barokní farní kostel sv. Václava s renesanční věží.⁴⁸

Správa a samospráva obce

Dle rozsahu výkonu státní správy se obec řadí mezi obce se základním rozsahem přenesené působnosti. Ve věcech správního obvodu obce s rozšířenou působností a ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem spadá pod obec Nový Jičín. Obecní zastupitelstvo tvoří 15 volených členů a zabezpečování záležitostí veřejného pořádku zde plní místní Obecní policie Starý Jičín.⁴⁹

---

⁴⁸ Z historie hradu. *Hrad Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.hradstaryjicin.cz/z-historie-hradu>

⁴⁹ Starý Jičín. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-15503.htm>

7 ANALÝZY VYBRANÝCH OBCÍ

7.1 Analýza vývoje obce dle historických údajů a mapových podkladů

Každé z těchto sídel mělo pro svůj rozvoj odlišné podmínky, ať už z historického či geografického hlediska. V této kapitole popisují vývoj těchto obcí jak dle dohledaných historických údajů, tak archivních, historických a současných map.

7.1.1 Bělotín

Stručná historie sídla

První písemná zmínka o obci se váže k roku 1201, kdy byla zmíněna ve středověkém falzu jako obec hranického újezdu, patřící majetku premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce. Tato listina sloužila jako důkaz o tom, že původní obyvatelstvo obce bylo české a Bělotín je tedy obec slovanská, a německá kolonizace toto území osídlila až později.

Roku 1430 se Hranicka zmocnili husité, ti jej roku 1475 prodali Pernštejnům a ti ho následně prodali roku 1548 Václavu Hauqvicovi z Biskupic. Ten však vlastnil panství pouze krátce a již v roce 1553 jej prodal Janu Kropáči z Nevědomí, který jej vlastnil do roku 1612.

Zvrat, který se dá nazvat koncem českého Bělotína, nastal po bitvě na Bílé hoře, kdy Hranicko přešlo konfiskací do majetku kardinála Františka Ditrichštejna, a nastala zde doba germanizace. Násilná rekatolizace a konfiskační politika vedla k odboji hranického obyvatelstva, které bylo však neúspěšné a skončilo tragickým skokem bělotínského fojta Malíka z okna zámecké věže v Hranicích v roce 1627. Bělotín byl později vypálen, a po třicetileté válce se sem nastěhovalo německé obyvatelstvo, zbytek obyvatelstva se ve většině poněmčil. Později Hranické panství získal v dědictví Maxmilián Ditrichštejn a někdy v letech 1636–1638 obnovil v Bělotíně katolickou farnost a dal povolení k vzniku vesnické školy.

Za vlády Marie Terezie trpěla obec častými nájezdy ruských a pruských vojsk. Velký význam pro rozvoj obce měla až stavba císařské silnice z Drahotuš přes Hranice do Bělotína započatá v roce 1784 a stavba Severní dráhy císaře Ferdinanda ukončená v roce 1847. Panství přešlo roku 1858 na německý rod Althanů a v obci byl později zřízen poštovní úřad a četnická stanice.

V roce 1909 zde žilo 1288 obyvatel, z toho pouze 27 Čechů, zbytek obyvatelstva se hlásil k německé národnosti. Obživou zde bylo především chování dobytka a rozvíjelo

se zde ovocnářství. Na počátku 20. století byly vybudovány silnice do okolních obcí a byla zde zřízena menšinová česká škola.

Po Mnichovské dohodě v roce 1938 byla hranice Protektorátu stanovena na bělotínském rozvodí, a české rodiny Běloutín opustily. Po válce v roce 1946 došlo k odsunu 1106 Němců a obec byla znovu osídlena Čechy. Na místě dříve německé školy vznikla škola česká.⁵⁰

V roce 1983 došlo ke sloučení obce Běloutín s obcemi Kunčice, Lučice, Nejdek a Polom, roku 1992 se Polom osamotnila.⁵¹

Formování sídla dle mapových podkladů

Běloutín je zde zástupcem obcí připomínající lánový typ formování sídla. Tato obec vznikla na soutoku dvou toků, a to dnešního Běloutínského potoku a potoku Luha. Pomyslný střed obce tvoří kostel sv. Jiří tyčící se na kopci nad obcí.

Obr. 7-1 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.8 [cca 1:180000] (Zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m008)

Na vyobrazení Müllerovy mapy z roku 1716 lze vidět, že obec Běloutín, tehdy pod německým názvem Bolten se vyvíjela podél obchodní stezky mezi rozrůstajícími se městy Weiskirchen, nynějšími Hranicemi na Moravě, Odrou, tedy městem Odry a NeuTitfchein, městem Nový Jičín.

⁵⁰ Vesnice Hranicka [online]. Sdružení fyzických osob Jandová a Kosková, 2001 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.historie.hranet.cz/pdf/vesnice-hranicka-blok.pdf>

⁵¹ Místní částí obce. Běloutín [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4222>

Obr. 7-2 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 41 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m041)

Dle císařských otisků z roku 1833⁵² najdeme v pomyslném středu obce kostel a další dvě významné stavby, a to nejspíše starou školu na jejímž místě dnes stojí již nová školní budova a dnešní pamětní síň ThDr. Jaroslava Studeného s číslem popisným 1. Zástavba je soustředěna kolem dvou hlavních os, které tvořily vodní toky, podél nich vedly hlavní cesty, z jihozápadu na jihovýchod komunikace z města Hranic na Nový Jičín, která v dolní části obce odbočuje na obec Střítež. A druhá osa, která od této hlavní cesty odbočuje a severovýchodně vede dále na město Odry. Zástavbu v obci tvořila převážně stavení s uzavřenými čtvercovými dvory, které obklopují zahrady a směrem za domem do krajiny má každá tato usedlost rozsáhlé polnosti. Jednotlivé usedlosti mají mezi sebou poměrně obrovské proluky, větší statky jsou již zděné, ty menší jsou postaveny ze dřeva. Největší usedlost najdeme v horní části vesnice u odbočky na Nejdek, jednalo se o panský dvůr, ke kterému náleželo asi 70 ha pozemků, v roce 1848 byly však tyto pozemky postupně rozparcelovány.⁵³ V obci bychom našli dle mapy tři rybníky, jeden ve spodní části obce jihovýchodně mimo zástavbu a další dva podél cesty na Odry.

---

⁵² K nahlédnutí na: Stabilní katastr spojený. ÚAZK [online]. ČÚZK [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

⁵³ expozice Muzea zemědělské techniky, Muzeum na faře, Běloutín

Obr. 7-3 III. vojenské mapování 1876-1878, mapový list 4159_4 [1:25 000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4159_4)

Dle III. vojenského mapování z roku 1876 se zastavěné území obce téměř nezměnilo. Zástavba se rozšiřuje především v horní části obce v místě kolem panského dvora, kde vznikají nové domy netypicky pro tuto obec, jedná spíše o menší stavby, které jsou stavěny blízko u sebe. Nejvýznamnější změnou pro obec je vybudování Severní dráhy císaře Ferdinanda, tedy dráhy č.270 Česká Třebová – Bohumín, která byla v úseku Lipník nad Bečvou – Bohumín uvedena do provozu 1.5.1847.⁵⁴ Dle historických zápisů v obci v roce 1869 stálo 162 domů.⁵⁵

Obr. 7-4 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>)

Dle snímku z roku 1955 se zástavba rozvíjela především v blízkosti vlakové stanice směrem na západ, druhá strana obce si zachovala svou oblast zastavěného území a nové

⁵⁴ KREJČÍŘÍK, Mojmír. *Po stopách našich železnic*. Praha: Nadas, 1991. Knižnice techniky a technologie železniční dopravy. ISBN 8070300612.

⁵⁵ *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I. díl* [online]. Praha: ČSÚ, 2006 [cit. 2017-05-20]. ISBN 8025013103. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

budovy byly stavěny mezi stávající zástavbou. A to především v horní části obce na místě zřejmě vysušeného rybníka podél cesty na Odry, a v místě panského dvora kde je dle snímku v řadě podél cesty směrem na Odry již zhruba 15 domů s minimálními odstupy mezi sebou.

Obr. 7-5 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.8012365&y=49.5912348&z=14&l=0>)

Zastavěné území obce se od roku 1955 do roku 2003 příliš nezměnilo, a to až na výjimku nově vzniklého areálu zemědělského družstva v horní části obce u cesty na Nejdek. Nová zástavba vznikala uvnitř obce, nevznikají však pouze rodinné domy ale také domy bytové. V roce 2001 bylo v obci napočítáno 277 domů⁵⁶, pokud toto číslo srovnáme s údajem z roku 1869 tak se počet domů v obci téměř zdvojnásobil.

Obr. 7-6 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka?x=17.8012365&y=49.5912348&z=14&l=0>)

---

⁵⁶ *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I. díl* [online]. Praha: ČSÚ, 2006 [cit. 2017-05-20]. ISBN 8025013103. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

Zástavba uvnitř obce se zahušťuje a dále do volného terénu nezasahuje. Velký rozvoj zaznamenává doprava, v dolní části obce mimo zástavbu je vystavěn úsek dálnice D48, který navazuje na stávající silnici vedoucí z Nového Jičína a v prostoru mezi částmi Běloutín a Nejdek je vystavěn úsek dálnice D1, který je s úsekem D48 propojen.⁵⁷

7.1.2 *Hustopeče nad Bečvou*

Stručná historie sídla

Nejstarší dochovaná zmínka o Hustopečích pochází z roku 1201, tato obec však vznikla již o mnoho dříve, a to jako malá osada vznikající podél staré kupecké cesty. První zaznamenané jméno na tomto území bylo z roku 1249, a to statkář Vilém z Hustopečí.

Roku 1359 se Hustopeče dostávají do majetku pánů z Kravař, tento rod má na Moravě velkou moc, Hustopeče se rozrůstají a stávají se městečkem. Dalším milníkem pro obec je stavba renesančního zámku, na místě starší, zřejmě zaniklé tvrze. V této době však městečko již vlastní rod Žerotínů a jako své hlavní sídlo si jej určuje Viktorín z Žerotína.

Hustopeče postupně mění své majitele a v roce 1799 jej kupuje rodina Baillou, ta vlastní zámek až do konfiskace v roce 1945, kdy byl vyrabován a chátrá. O tři roky později bylo navrženo dokonce zbourání tohoto zámku, to však nebylo uskutečněno. Hlavní obživou občanů je zemědělství a prodej vrbového proutí.

Na začátku 30. let je zde budována kanalizace a je rekonstruován využívaný most přes řeku Bečvu. V době Protektorátu Čech a Moravy je zřízena silnice z Hranic do Valašského Meziříčí, a na radnici telefon a telegraf. Roku 1945 jsou zde zákopníky zhotoveny zákopy a kulometná hnízda, k boji mezi Němci a Rusy zde naštěstí však nikdy nedošlo. V květnu 1945 zde přichází Rusové a správu obce přebírá národní výbor. V rámci odsunu Němců byl z obce vystěhován jeden občan. Je postavena nová škola s učitelským domem a občanská budova pro poštovní úřad. Po převratu v roce 1948 je založeno JZD a podniky v obci jsou znárodněny, v zámku je umístěna mateřská škola, pošta, skladiště Jednoty a jsou zde zřízeny byty.

V roce 1958 byl v obci vydán zákaz investiční výstavby, a to z důvodu plánované výstavby přehrady na řece Bečvě. V původním návrhu měla sahat voda této přehrady jen k Hustopečím, později však bylo naplánováno zvednutí hladiny, a tedy zatopení obce, v roce 1968 však bylo ministerstvem rozhodnuto že obec bude zachována a

---

⁵⁷ fotodokumentace dnešní podoby obce viz. přílohy

v případě realizace přehrady bude kolem obce zhotovena ochranná hráz, zákaz investiční výstavby byl tedy zrušen.

Od začátku roku 1976 jsou integrovány obce Hustopeče, Poruba, Vysoká, Špičky a Milotice. Roku 1995 je dokončena výstavba vodovodu a je zahájena plynofikace. S prvními svobodnými volbami v roce 1990 se Milotice osamostatňují, později také Špičky. Hustopeče se začínají částečně rozvíjet, jsou vybudovány vodojemy, úpravná vody, dodělána plynofikace a postaven pečovatelský dům. Roku 1997 je obec zasažena povodněmi a opět se začíná uvažovat nad přehradní nádrží. V roce 2001 je převeden do vlastnictví obce hustopečský zámek, který je obcí zrekonstruován do dnešní podoby.⁵⁸

Formování sídla dle mapových podkladů

Městys Hustopeče nad Bečvou je zde zástupcem sídla připomínající tzv. návesní typ. Jedná se o obec pravidelného půdorysu, jejichž střed o osu tvoří obdélníkové náměstí.

Obr. 7-7 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.12 [cca 1:180000] (Zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m012)

Na mapě z roku 1716 lze vidět obec Huftopetz, tedy dnešní Hustopeče nad Bečvou, vznikající podél kupecké cesty vedoucí přes starobylou Kelč (Keltfch) směrem na Jičín, která dále pokračuje kolem Hukvald až do Polska. Tato obchodní cesta byla ve 12. století střežena dřevěnými hradisky, odhaduje se tedy, že v této době započalo také osídlení Hustopečí, které vznikly u brodu přes řeku Bečvu.⁵⁹

⁵⁸ 800 let Hustopeče nad Bečvou: 1201-2001. Hustopeče: Obec Hustopeče, 2001.

PIVODA, Oldřich. Hustopeče nad Bečvou 1201-1971: Listy z kroniky. 1971. Přerov: MNV Hustopeče nad Bečvou.

⁵⁹ PIVODA, Oldřich. Hustopeče nad Bečvou 1201-1971: Listy z kroniky. 1971. Přerov: MNV Hustopeče nad Bečvou.

Obr. 7-8 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 55 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m055)

Dle prvního vojenského mapování z roku 1833⁶⁰ můžeme obec Hustopeče popsat jako obec jejíž střed tvoří náměstí obdélníkového půdorysu, jemuž dominuje kostel a zámek, který pravděpodobně vznikl na místě dřívější tvrze. Z tohoto náměstí poté vede ulice, kterou tvoří cesta vedoucí z Hranic a pokračující směrem na Valašské Meziříčí, tato ulice tvoří osu jednotlivým vytyčeným parcelám, které vznikají převážně na východní straně od náměstí. Tyto parcely jsou poměrně úzké a dlouhé, stavení je postaveno štítem do ulici v bezprostřední blízkosti cesty a za stavením má každé obydlí své tzv. záhumení. Na tuto hlavní ulici navazuje kolmo již také první příčná ulice, která je opět obestavěna domy štítem do uličního prostoru, to však pouze z jedné strany. Dle dohledaných informací v roce 1768 obec čítala 40 chalup.⁶¹

V okolí obce si můžeme povšimnout rozsáhlých rybníků, ty ještě v polovině 19. století obec obklopovaly a rybníkářství zde mělo obrovskou tradici. První zmínky o těchto rybnících pochází již z roku 1633, v 18. století však docházelo k poklesu rybníčního hospodářství a dnes tvoří jejich "náhražku" celkem šest jezer, která vznikla po těžbě šterkopísku.⁶²

⁶⁰ K nahlédnutí na: Stabilní katastr spojený. ÚAZK [online]. ČÚZK [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

⁶¹ KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 2000. ISBN 8085983168.

⁶² PIVODA, Oldřich. Hustopeče nad Bečvou 1201-1971: Listy z kroniky. 1971. Přerov: MNV Hustopeče nad Bečvou

Obr. 7-9 II. vojenské mapování 1836-1852, mapový list O_7_VIII [1:28 800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=O_7_VI II)

Obec se dle mapy rozvíjí, a to jak na délku podél hlavní osy, tak do šířky. První příčná ulice se protahuje dále to volného terénu a vznikají také nové příčné ulice. Na západní straně obce si můžeme všimnout rozsáhlého rybníku a obdélníkové okrasné zahrady, která zde vznikla pravděpodobně okolo roku 1758.⁶³ Ve východní straně obce najdeme velký uzavřený obestavěný blok, zřejmě první velký zemědělský statek v obci. Dle povinných císařských otisků⁶⁴ je většina staveb vedoucích podél uličního prostoru již zděná a zemědělské objekty v zahradách jsou dřevěné. Podle dohledných údajů se počet objektů v obci oproti roku 1768 více než ztrojnásobil a v roce 1834 činil 124 domů.⁶⁵

Obr. 7-10 III. vojenské mapování 1876-1878, mapový list 4160_3 [1:25 000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4160_3)

⁶³ tamtéž

⁶⁴ K nahlédnutí na: Stablní katastr spojený. ÚAZK [online]. ČÚZK [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

⁶⁵ KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 2000. ISBN 8085983168.

Na mapě z II. vojenského mapování si můžeme všimnout nové příčné ulice obestavěné z obou stran v západní části obce, a to na místě velkého rybníka, který byl pro tyto účely vysušen roku 1848.⁶⁶ Příčná ulice začíná vznikat již také na východním okraji obce. Nejvýznamnější změnou pro obec je však vybudování železniční dráhy č. 280 Hranice na Moravě – Valašské Meziříčí, která zahájila svůj provoz 1.11.1884⁶⁷ a to jihozápadně od obce.

Obr. 7-11 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>)

Zástavba se rozvíjí západně podél hlavní osy a pomyslnou hranici zastavěné obce uzavírá na této straně nová příčná ulice, která je obestavěna z obou stran. Na místě okrasné zahrady je vystavěn školní areál. Jednotlivé příčné ulice jsou na jejich koncích propojeny cestní sítí a zastavěné území obce je tak částečně uzavřené. Domy nově vznikají také mimo tuto zastavěnou oblast, a to v blízkosti železniční stanice. Podél okraje obce je vybudována silnice I/47, která zajišťuje rychlý dojezd do měst Hranice na Moravě a Valašské Meziříčí, a přitom odlehčuje obec od dopravní zátěže.

---

⁶⁶ PIVODA, Oldřich. Hustopeče nad Bečvou 1201-1971: Listy z kroniky. 1971. Přerov: MNV Hustopeče nad Bečvou.

⁶⁷ KREJČÍŘÍK, Mojmir. *Po stopách našich železnic*. Praha: Nadas, 1991. Knižnice techniky a technologie železniční dopravy. ISBN 8070300612.

Obr. 7-12 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.8808874&y=49.5322083&z=15&l=0>)

Zástavba vzniká již také podél rovnoběžné ulice s osou obce, jednotlivé příčné ulice se navzájem propojují již i uvnitř obce, celkově se zástavba zahušťuje. Kromě výstavby rodinných domů jsou v obci vystavěny také bytové domy, a to například soubor pěti bytových domů v severní části obce u silnice na Vysokou. Vzniká zástavba i mimo zastavěnou část, a to u cesty I/47 výrobní hala uzenářství Váhala a směrem na sever zemědělské družstvo. V jihovýchodním rohu katastru obce v místě šterkovišť vzniká rekreační oblast. V roce 2001 bylo v obci napočítáno 299 domů, což znamená že od roku 1834 se počet domů více než zdvojnásobil.⁶⁸

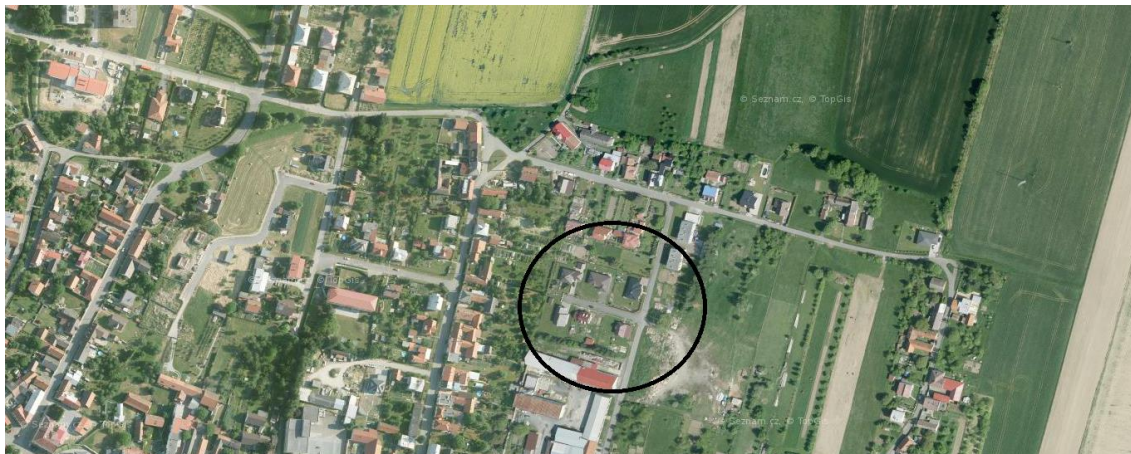

Obr. 7-13 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka?x=17.8808874&y=49.5322083&z=15&l=0>)

---

⁶⁸ *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I. díl* [online]. Praha: ČSÚ, 2006 [cit. 2017-05-20]. ISBN 8025013103. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

Nová výstavba se soustřeďuje pouze uvnitř zastavěného území obce, a to zahušťováním již stávajících ulic tak vznikáním ulic nově vybudovaných. Zástavba na těchto ulicích však již v některých případech nezapadá do původní sídelní struktury, domy jsou umístěny uprostřed čtvercové parcely a již neakceptují svým průčelím uliční síť.⁶⁹

Obr. 7-14 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 – nová zástavba (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka?x=17.8777711&y=49.5316954&z=17&l=0>)

7.1.3 Starý Jičín

Stručná historie sídla

Starojické panství se rozkládá v oblasti Moravské brány, sníženiny mezi Jeseníky a Beskydami, kudy již v pradávných dobách procházela obchodní cesta od Dunaje k Baltskému moři. Patrně nejstarším hradem v Moravské bráně je právě Starý Jičín, starojický kopec nejspíše plnil funkci strážisty⁷⁰ již za doby příchodu Slovanů, a to společně s kopci Hukvaldy a Kotouč nad Štamberkem. Dle listiny z roku 1201 tudy vedla veřejná cesta od Hranic k Jičínu (dále pokračující až do Polska). Koncem 12. století nebo začátkem 13. století se strážisko mění na pohraniční hrad, plnící funkci vojenskou a strážící cestu vedoucí do Polska. Pod kopcem vzniká osada hradčanů, dnešní Starý Jičín, ta se stává již na počátku 13. století tržní vsí a je zde vystavěn kostel zasvěcený sv. Václavu.

První bezpečně doložená zmínka z roku 1240 uvádí jako majitele hradu šlechtice Arnolda z Huckleswagenu, který později zakládá nedaleký hrad Hukvaldy. Starý Jičín později přechází do vlastnictví Bluda z Pňovic, a je odtržen od Hukvald, je potřeba tedy vybudovat nové hospodářské centrum, tím se ale nestává osada pod kopcem, ale místo, kde se protíná obchodní stezka mezi Polskem a uherskou hranicí, tedy na místě

---

⁶⁹ fotodokumentace dnešní podoby obce viz. přílohy

⁷⁰ viz. str. 76 seznam použitých pojmů

dnešního Nového Jičína, a to především z důvodu že pod starojickým kopcem je nedostatek vody. Nově vzniklá osada Nový Jičín se stává součástí majetku Starého Jičína.⁷¹

Roku 1310 se stal hrad majetkem pánů z Kravař, ti později nechali postavit tvrz v Novém Jičíně, z které je dnes zámek. Kravaři patřili mezi mocné pány na Moravě, kromě Starého Jičína jim patřilo Valašské Meziříčí, Rožnov, Moravský Krumlov a další místa na Moravě, jako byly například i Hustopeče nad Bečvou. Po smrti Jana z Kravař byl však tento obrovský majetek rozdroben mezi dědice.

V roce 1426 zaútočili na Jičínsko husité, Nový Jičín byl vydrancován a mnoho obyvatel pobito, Starý Jičín se však ubránil. Panství přechází do rukou šlechtického rodu Žerotínů a rozrůstá se, velkým milníkem je rok 1532 kdy panství patřilo Bernardu z Žerotína a po jeho smrti bylo rozděleno, po 250 letech se Nový Jičín oddělil od panství starojického a již se k němu nikdy nepřipojil.

Na počátku třicetileté války Žerotínové panství ztrácejí a v průběhu války je hrad drancován a obsazován vojsky obou stran. Na hradě totiž chybí moderní obranné prvky, je zde nedostatek vody, kterou je potřeba dovážet. Hrad také svým umístěním postrádá možnost dále se rozrůstat o předhradí a hospodářské zázemí, rozvíjejí se tedy okolní hrady jako jsou Hukvaldy, Fulnek, nebo Hradec. V držení panství se střídá mnoho rodů, je střídavě obydlen a renovován, na konci 18. století je však nadobro opuštěn a chátrá.

Na počátku 20. století nový majitel hrad zpřístupňuje veřejnosti a opravuje jej, vše je však přerušeno válkou, Starý Jičín opět chátrá a z hradu se stává pouhá zřícenina. V roce 1996 je hrad převeden do vlastnictví obce Starý Jičín a ten se snaží tuto památku postupně rekonstruovat.⁷²

Formování sídla

Starý Jičín, zástupce formování sídla ve tvaru okrouhlice, tedy s náměstím, z kterého dále paprskovitě vedou jednotlivé ulice obklopené zástavbou.

Jádrem osídlení je hrad Starý Jičín tyčící se na kopci, a pod ním vznikající osada, jehož vznik je odhadován již na rok 1376. Toto sídlo díky své lokaci na obchodní stezce mělo veliký potenciál stát se městem, avšak z důvodu nedostatku vody se středisko tohoto panství posunulo a několik kilometrů severovýchodně kde vznikla osada Nový Jičín, ta

---

⁷¹ TUREK, Adolf. *Hrad a panství Starý Jičín*. 2., upr. vyd. Nový Jičín: Muzeum Novojičínska ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě, 2014. ISBN 9788087359136.

⁷² VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Starý Jičín: zřícenina hradu západně od Nového Jičína*. 4., dopl. vyd. Dobrá: Beatris, 2005. Putujeme po hradech a zámcích. ISBN 80-86737-47-0.

se později osamostatnila a stala se rozrůstajícím městem. Osada Starý Jičín té nové nemohla konkurovat, ale i přesto byla již roku 1396 označována jako městečko.

Obr. 7-15 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.8 [cca 1:180000] (Zdroj:

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m008

Dle povinných císařských otisků z roku 1833⁷³ střed obce pod kopcem tvoří trojúhelníkové náměstí s kostelem sv. Václava. Tímto náměstím procházejí také dvě hlavní komunikace, a to ze západu na severovýchod komunikace vedoucí z Kelče a pokračující dále do Nového Jičína, a severně se pak rozděluje cesta vedoucí na Jeseník nad Odrou. Veškeré stavby na náměstí a podél cest v jeho bezprostřední blízkosti jsou stavěny řadově štítem do ulice a těsně přiléhají k uliční čáře. Ke každému domu náleží tzv. záhumení a tyto jednotlivé parcely s domy a záhumením dohromady tvoří kruhový půdorys centra obce. Kolem tohoto kruhového centra obce pak vzniká další zástavba podél jednotlivých cest vedoucích od náměstí, ne však kolem hlavních výše vyjmenovaných, ale podél dalších přiléhajících, a to především kolem ulice Vlčnov vedoucí na severozápad a ulice Jičina vedoucí na jihovýchod. Tyto ulice se roku 1656⁷⁴ stali jednotlivými vesnicemi. Domy v centru obce byly převážně zděné, objekty v přiléhajících částech pak spíše dřevěné.

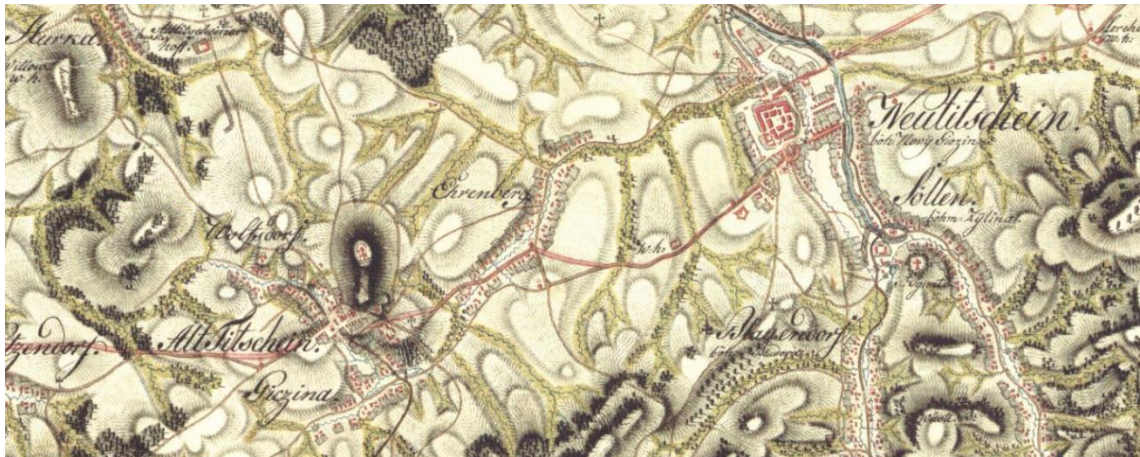
K panství starojickému patřily také rozsáhlé hospodářské dvory, a to například dvůr Janovice, Bernartice, Šenov nebo dvůr Žilina v Novém Jičíně, které jsou v dnešní době již mimo jeho katastrální území.⁷⁵

⁷³ K nahlédnutí na: Stabilní katastr spojený. ÚAZK [online]. ČÚZK [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

⁷⁴ AUGUSTINKOVÁ, Lucie, Aleš KNÁPEK a Petr MARTINEC. *Hrad Starý Jičín*. Opava: ŠMÍRA PRINT, 2014. ISBN 9788087427903.

⁷⁵ tamtéž

Obr. 7-16 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 42 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m042)

V roce 1806 mělo panství rozvinuté hospodářské zázemí a skládalo se z městečka Starý Jičín a dalších 12 vsí, našli bychom zde pivovar, palírnu, myslivnu či dvory se sýpkami.⁷⁶ V části Starého Jičína bylo v roce 1869 napočítáno 91 domů, v navazujících částech Vlčnov a Jičina dalších 105 objektů.⁷⁷ Později v 19. století růst obce stagnoval, zastavěné území obce se téměř neměnilo.

Obr. 7-17 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>)

V části Starý Jičín od roku 1869 do roku 1950 přibylo 31 domů, podobný nárůst byl také v částech Vlčnov a Jičina, v roce 1950 zde bylo napočítáno 173 domů⁷⁸, tedy o 68 objektů více.

⁷⁶ tamtéž

⁷⁷ *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I. díl* [online]. Praha: ČSÚ, 2006 [cit. 2017-05-20]. ISBN 8025013103. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

⁷⁸ tamtéž

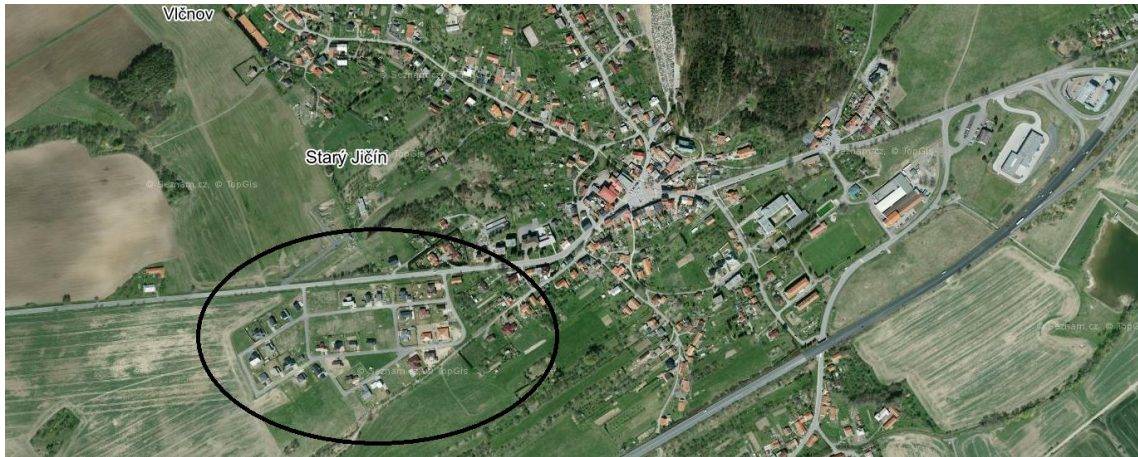
Obr. 7-18 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.9681772&y=49.5739420&z=15&l=0>)

Na leteckém snímku z roku 2003 můžeme pozorovat poměrně veliké změny, mezi částí Starý Jičín a Jičina je vybudována rychlostní silnice I/48 vedoucí z obce Běloutín a dále pokračující přes Nový Jičín do Polska, která odlehčuje centrum obce od dopravní zátěže. Zástavba se rozšiřuje především v části Vlčnov, kde vzniká celá nová ulice podél komunikace na Jeseník nad Odrou. Další změnou je výstavba zemědělského družstva v okrajové části Jičiny.

Obr. 7-19 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka?x=17.9681772&y=49.5739420&z=15&l=0>)

Obec se dle snímku z roku 2015 dále rozvíjí zejména směrem na západ od centra podél komunikace na Starojickou Lhotu, tato nová zástavba však již svým umístěním neakceptuje původní strukturu a formování sídla a v krajině působí poměrně uměle.

Obr. 7-20 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 – nová zástavba (Zdroj: <https://mapy.cz/letecka?x=17.9584734&y=49.5756315&z=16&l=0>)

7.1.4 Porovnání obcí dle historických údajů a mapových podkladů

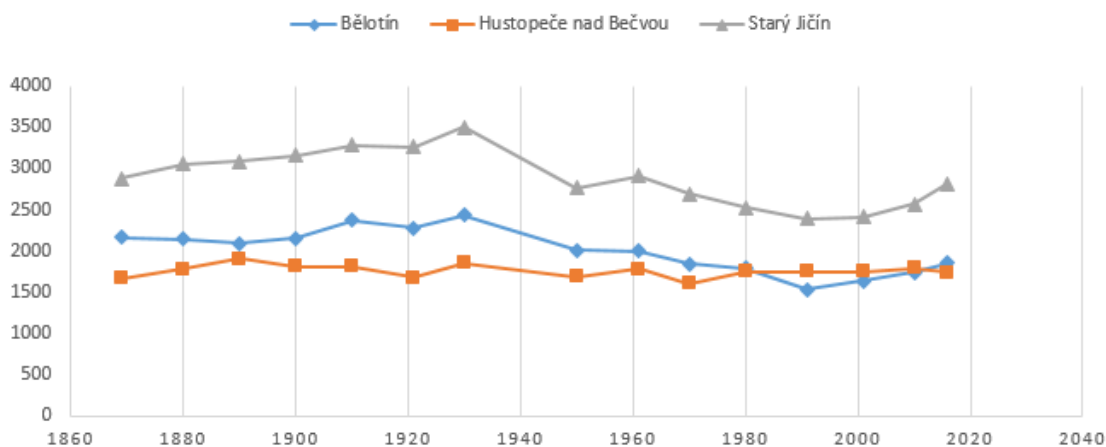
Obec **Běloutín** je typickým příkladem lánové vesnice, původní zástavbu tvořily rozptýlená hospodářská stavení s velkými pozemky, které měli za stavením tzv. lány, tedy pozemky určené k hospodaření. Objekty byly soustředěny podél určité osy v tomto případě osu tvoří vodoteč souběžně s komunikací. I přesto že tato obec patřila do území Sudet a byla dlouhou dobu obydlena německým obyvatelstvem, po válce byla znovu početně osídlena a mohla se dále rozvíjet. V rozvoji obce bezesporu hraje roli její umístění, kdy přes její území vede mnoho důležitých dopravních koridorů a má dobrou návaznost hned na tři blízká větší města. Zastavěné území obce se od první doložené mapy z 1830 do dneška téměř nezměnilo, a to z důvodu velkých prostor mezi původními objekty kdy se zástavba s ubývajícím zájmem o místo pro soukromé hospodaření zahušťuje a nemá potřebu se dále rozvíjet do okolního terénu. Většina občanské vybavenost je soustředěna ve středu obce, tento střed bychom mohli vymezit od vlakového nádraží, směrem na sever k odbočce na místní část Nejdek. V obci nalezneme poměrně velký počet výrobních areálů, a to po celé jeho ploše, a to včetně areálu bývalého zemědělského družstva, jehož jednotlivé budovy jsou pronajaty firmám. Prostory mezi stávající zástavbou jsou však dnes již ve velké míře využity a obec se bude muset začít rozrůstat směrem do krajiny.

Městys **Hustopeče nad Bečvou**, příklad návsní vsi, s charakterem malého městečka, která vzniká podél osy, jež tvoří náměstí obdélníkového půdorysu s panským sídlem, v tomto případě zámek. Zástavba zde má svůj řád a vzniká na pravidelných parcelách a postupem času utvoří také poměrně pravidelné obdélníkové zastavěné území, které se jižně rozšiřuje díky nově procházející komunikaci o prostor pro průmysl. Starší zástavba se nachází převážně podél hlavní osy obce a v některých kolmých ulicích na

tuto osu. Jedná se rodinné domky stavěné štítem do ulice, jež přiléhají k uliční čáře, tato zástavba je řadového charakteru, jenž k sobě přiléhá, nebo má mezi sebou jen minimální odstupy. Tyto domy mají za humny zahrady, na kterých nalezneme v mnohých případech malé hospodářské objekty. Zástavba vznikající později, po roce 1900 se nachází především v severní části obce, jedná se o rodinné domy, které však již nepřiléhají k uliční čáře, odstupy od jednotlivých objektů jsou již větší, ale domy jsou stále stavěny podél jedné linie a vznikají v poměrně velkém počtu také domy bytové. Nejnovější zástavbu najdeme v severní části obce za bývalým zemědělským areálem, tato zástavba však již příliš neakceptuje sídelní strukturu sídla, jedná se o pozemky čtvercového půdorysu v jejichž středu je umístěn dům. V jižní části obce v blízkosti železnice najdeme rekreační oblast na břehu zatopených šterkovišť a průmyslové objekty zde mají pouze minimální zastoupení. Zástavba postupně vznikala především po okrajích tohoto zastavěného území a pouze podél několika příčných os proto je uvnitř obce dostatek volných ploch.

Obec **Starý Jičín**, původní osada rostoucí pod hradem strážícím obchodní stezku, vzniká paprskovitě, středem je náves s kostelem, jež vznikly pod hradním kopcem. V historii rozsáhlé panství, pod které spadají okolní dvory jako jeho hospodářská zázemí. Mezi tyto dvory patřilo také dnes již okresní město Nový Jičín, které vzniklo jako obchodní centrum panství, později se však oddělilo a díky své výhodnější poloze se stalo rozvíjejícím se městem a samotný Starý Jičín oproti rozrůstajícímu městu ve svém vývoji stagnoval. Část obce Starý Jičín má charakter spíše menšího městečka, a to s centrálním náměstím okolo kterého jsou řadově soustředěny jednotlivé objekty a také většina občanské vybavenosti. Části Vlčnov a Jičina již mají naopak charakter spíše venkovský kdy domy vznikají podél silnic a jsou obklopeny zahradami. Největším rozdílem oproti obcím již zmíněným je fakt že se toto sídlo rozrůstá paprskovitě, v centru obce tedy není mnoho místa pro zahušťování zástavby a zástavba se především rozvíjí směrem do krajiny a vznikají zde celé nové ulice které v některých případech však již nerespektují původní strukturu obce. Obec má velmi dobrou návaznost na město a postupným vývojem města Nový Jičín se s obcí Starý Jičín stále více přibližují a jediné co je od sebe odděluje je procházející rychlostní komunikace.

7.2 Analýza obcí z hlediska vývoje počtu obyvatel

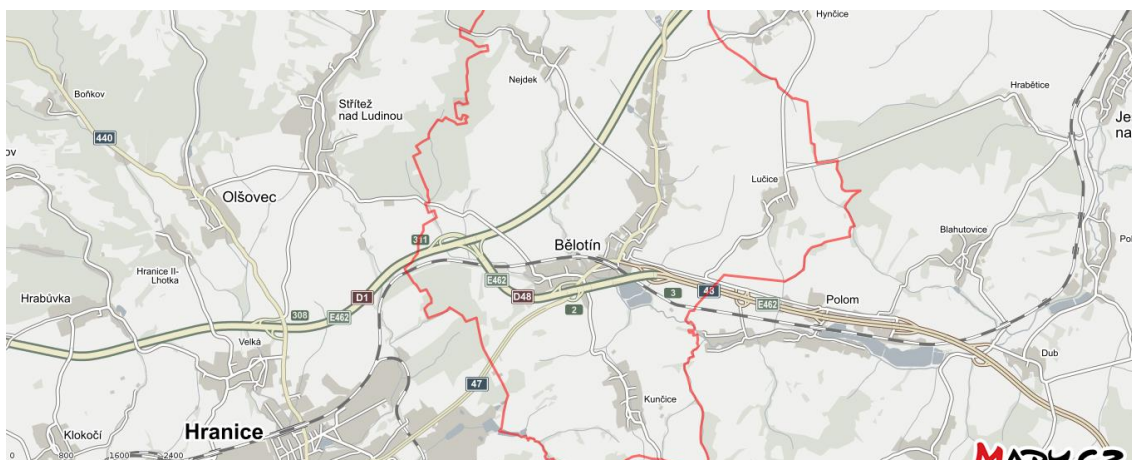
Graf 1 Vývoj počtu obyvatel ČR [Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>, vlastní zpracování]

Pokud porovnáme vývoj obyvatelstva v obcích od roku 1869, kdy se uskutečnilo první moderní sčítání lidu, do roku 2016, můžeme pozorovat jednotlivé sídelní změny. Obce Běloutín a Starý Jičín se ve svém vývoji téměř shodují, obec Hustopeče nad Bečvou se od nich poněkud odlišuje.

Nárůst, či úbytek obyvatel je jednoznačně spojen a významnými historickými událostmi na našem území. Na jednotlivé obce měly tyto události různě veliký dopad, a to jak z důvodu jejich polohy, velikosti tak historického postavení. Na první pohled lze na tomto grafu rozpoznat jak období první světové války (1914–1918), tak období druhé světové války (1939 – 1945) kdy počet obyvatel výrazně klesá a naopak po válce opět narůstá. V těchto obdobích je vývoj obcí z hlediska počtu obyvatel velice podobný. V dalších letech se vývoj u těchto obcí už poněkud liší, městys Hustopeče nad Bečvou má počet obyvatel téměř konstantní, naopak na obcích Běloutín a Starý Jičín zaznamenáváme opět úbytek obyvatelstva. Tento úbytek můžeme spojovat s postupnou urbanizací a odchodem vesnického obyvatelstva do měst, je však ukončen kolem roku 1990 kdy počet obyvatelstva opět začíná narůstat, a to až do současnosti.

7.3 Analýza obcí z hlediska dopravní obslužnosti

7.3.1 Bělotín

Obr. 7-21 Dopravní mapa obce Bělotín (Zdroj: <https://mapy.cz/dopravni?x=17.7923956&y=49.5947073&z=14>)

Silnice I. třídy: Obcí prochází silnice I/47 Vyškov – Fulnek, která vede od Hranic severovýchodně přes obec a dále do města Odry. Ve středu obce se tato silnice rozděluje a dále pokračuje na východ jako I/48 přes Nový Jičín do Polska.

Dálnice: Silnice I/48 ve směru od Nového Jičína pokračuje v obci jako krátký úsek dálnice D48 navazující na dálnici D1 Praha – Brno - Ostrava – Polsko, která také vede katastrálním územím obce.

Železnice: Obcí prochází také železniční trať č. 270 (Praha – Česká Třebová – Přerov – Bohumín), v železniční stanici Bělotín však zastavují pouze osobní vlaky a pro přestup na tento místní spoj je nejužívanější železniční stanice Hranice na Moravě a Suchdol nad Odrou.

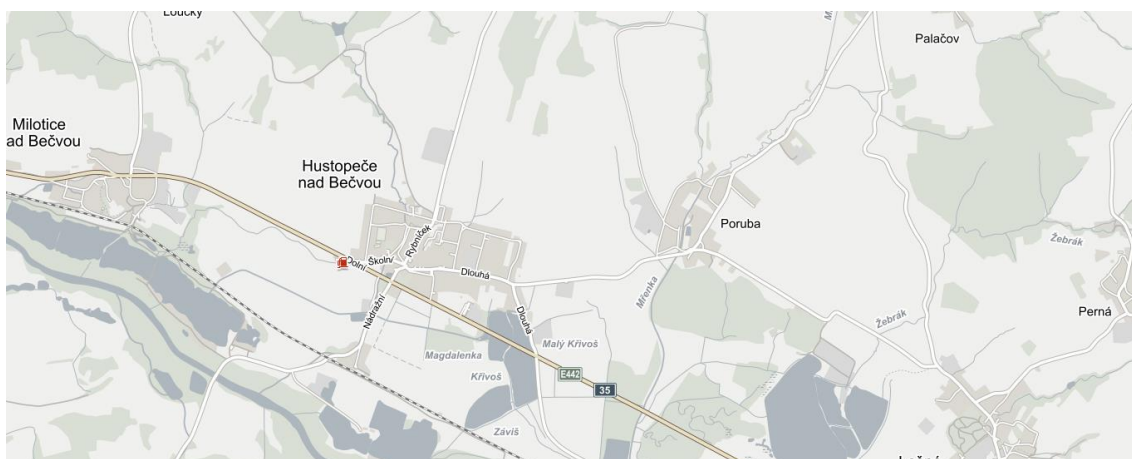
Dojezdové časy autem:⁷⁹

	Hranice	Odry	Nový Jičín	Olomouc	Ostrava
km	8	10	21	48	57
min	12	15	19	36	37

Tab. 7-1 Dojezdy z obce Bělotín do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz, vlastní zpracování)

⁷⁹ dojezdové časy i vzdálenosti jsou brány z centra obce do daného centra města

7.3.2 Hustopeče nad Bečvou

Obr. 7-22 Dopravní mapa obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: <https://mapy.cz/dopravni?x=17.8869811&y=49.5293485&z=14&l=0>)

Silnice I. třídy: Okrajem obce prochází silnice I. třídy I/35 která spojuje obec s blízkými městy Hranice na Moravě a Valašské Meziříčí.

Dálnice: Katastrálním územím obce dálnice neprochází.

Železnice: Obcí prochází železniční trať č. 280 Hranice na Moravě – Púchov (SK), v obci však zastavují pouze osobní vlaky a jako přestupní uzel jsou využívány stanice Hranice na Moravě a Valašské Meziříčí.

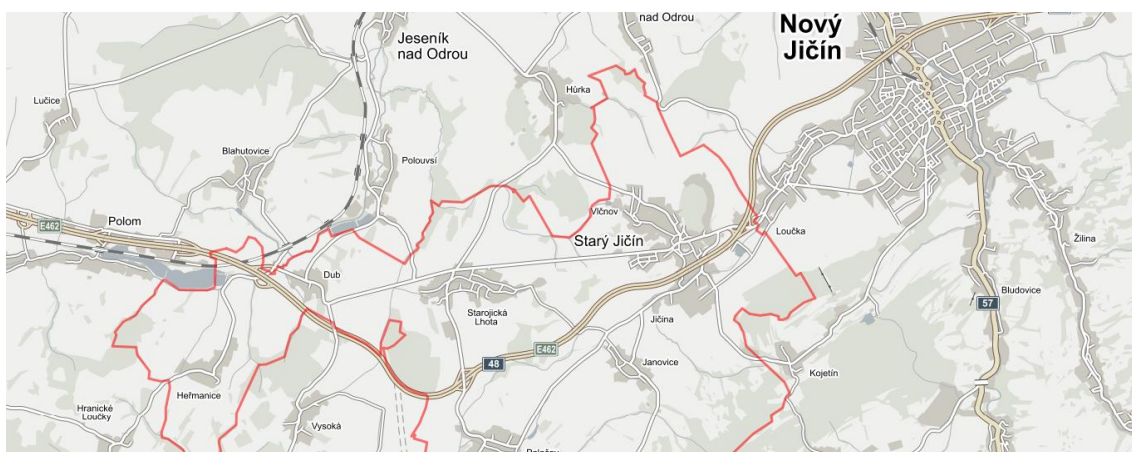
Dojezdové časy autem:⁸⁰

	Hranice	Valašské Meziříčí	Nový Jičín	Olomouc	Ostrava
km	12	11	17	54	68
min	13	11	20	46	47

Tab. 7-2 Dojezdy z obce Hustopeče nad Bečvou do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz, vlastní zpracování)

⁸⁰ dojezdové časy i vzdálenosti jsou brány z centra obce do daného centra města

7.3.3 Starý Jičín

Obr. 7-23 Dopravní mapa obce Starý Jičín (Zdroj: <https://mapy.cz/dopravni?x=17.9685631&y=49.5811862&z=14&l=0>)

Silnice I. třídy: Obcí prochází silnice I. třídy I/48 Bělotín – Polsko, která ji propojuje s městy Nový Jičín a Hranice na Moravě.

Důležité komunikace II. třídy: Pro obec má také veliký význam stará císařská cesta procházející středem obce a sloužící jako spojnice s městem Nový Jičín.

Dálnice: Katastrálním územím obce dálnice neprochází.

Železnice: Železniční trať katastrálním územím pouze malou částí prochází, ale nezastavuje zde. V dojezdové vzdálenosti 7 km však najdeme hned dvě železniční stanice které lze použít, a to stanici Nový Jičín a stanici Suchdol nad Odrou. Vlaková stanice Nový Jičín však slouží jen pro osobní dopravu a je spíše spojnicí se stanicí Suchdol nad Odrou, která již zajišťuje jak vnitrostátní, tak mezinárodní spoje.

Dojezdové časy autem:⁸¹

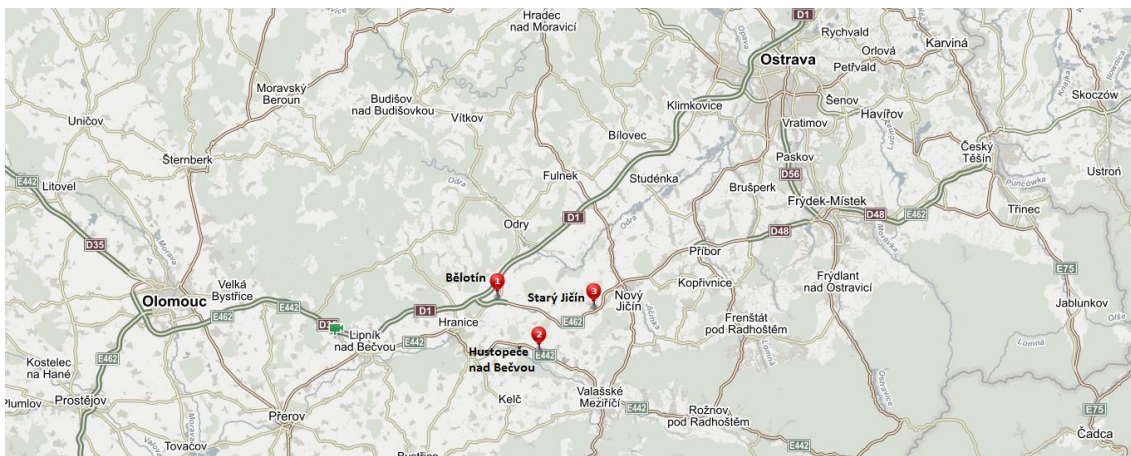
	Hranice	Nový Jičín – po silnici I. třídy	Nový Jičín – po silnici II. třídy	Olomouc	Ostrava
km	23	7	4	62	52
min	23	8	12	45	40

Tab. 7-3 Dojezdy z obce Starý Jičín do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz, vlastní zpracování)

⁸¹ dojezdové časy i vzdálenosti jsou brány z centra obce do daného centra města

7.3.4 Porovnání obcí z hlediska dopravní obslužnosti

Obr. 7-24 Dopravní mapa (Zdroj: <https://mapy.cz/dopravni?x=17.9494229&y=49.6829473&z=10&l=0>)

Pokud srovnáme dojezdové vzdálenosti a časy z obcí do jejich nejbližších měst tak se všechny obce vejdou do vzdálenosti 12 km a časového dojezdu 15 min. Nejlépe je na tom obec Starý Jičín, která má ze všech obcí nejbližší návaznost na město, a navíc také jako jediná má hned dvě možné trasy bez větších nutných objížděk. Naopak jistou nevýhodu zde má obec Hustopeče nad Bečvou, která na město Hranice na Moravě ani Valašského Meziříčí přímo nenavazuje a je nutný průjezd dalšími obcemi.

Pokud toto srovnání provedeme v návaznosti na větší, tedy v našem případě krajská města, velkou výhodu získává obec Běloutín, která disponuje nájездem na dálnici D1. Rozdíly v dojezdové době z jednotlivých obcí však ani v tomto případě nejsou nějak významně odlišné a do svého krajského města se občané dostanou do 45 min.

7.4 Analýza obcí z hlediska občanské vybavenosti a pracovních příležitostí

Občanská vybavenost je základní funkční složkou sídel, jedná se o stavby, pozemky a zařízení sloužící k sociálním službám, vzdělávání a výchově, zdravotním službám, kultuře, veřejným službám apod. Dle občanské vybavenosti můžeme stanovit určitý standard životní úrovně obyvatelstva v sledovaném území. Dalším důležitým faktorem pro vývoj a atraktivitu obce je množství podnikatelů a firem, které zajišťují potencionální zaměstnání pro občany.

7.4.1 Běloutín

Školství a výchova: v obci se nachází jak základní, tak mateřské škola. Základní škola je úplná s devíti ročníky a je spádovou školou pro místní části obce, a to Lučice,

Kunčice a Nejdek, a dále také pro samostatnou obec Polom. V mateřská škole se nacházejí čtyři oddělení a je spádovou školou pro tři Běloučské místní části.⁸²

Obchod a služby: v obci nalezneme Českou Poštu, dvě prodejny smíšeného zboží, čerpací stanici LPG, dále také holičství, sportovní areál TJ Sokol, ubytovnu nebo motorest.

Zdravotnictví: v obci se nachází zdravotní středisko, které nabízí služby praktického lékaře, pro dospělé i pro děti, a zubního lékaře, jako další je zde také Domov seniorů.

Turistika: navštívit zde můžeme Muzeum zemědělské techniky. Obcí prochází cyklotrasa č. 6225 a v místní části Nejdek pak začíná turistická trasa spojující obec s Oderskými vrchy.

Pracovní příležitosti: v obci nalezneme větší firmy jako je například BBA Hranice, BIKES PLAST, Stolařství Zapalač a mnoho dalších které nabízejí poměrně veliký počet pracovních míst.⁸³

7.4.2 *Hustopeče nad Bečvou*

Školství a výchova: obec disponuje jak základní, tak mateřskou školou. Základní škola je postupová devítiletá a je spádovou školou pro další části obce, a to pro Vysokou, Porubu a Hranické Loučky, a dále pro další dvě samostatné obce Milotice nad Bečvou a Špičky. Mateřská škola má kapacitu až 75 dětí a je spádovou školou pro Hustopečské místní části.⁸⁴

Obchod a služby: obec nabízí Českou Poštu, dvě prodejny smíšeného zboží, benzínovou čerpací stanici, nábytek, restauraci a další služby včetně Letního kina v Porubě.

Zdravotnictví: v obci nalezneme zdravotní středisko nabízející služby praktického lékaře pro děti i dospělé, zubního lékaře a ambulanci gynekologie a porodnictví. Mimo jiné je obci také lékárna a funguje zde pečovatelská služba.

Turistika: o víkendech lze zde navštívit renesanční zámek a také Lapidárium, Řeznické muzeum a Hudební a filmové muzeum, která jsou jeho součástí. Pro zájemce o cyklo a

---

⁸² Základní a mateřská škola Bělouč. *Bělouč* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: http://belotin.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=68248&id_obce=7995&lng=0&menu=

⁸³ Obchod a služby *Bělouč* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: http://belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4235&id_obce=7995&lng=0&menu=

⁸⁴ Školství. *Městyš Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: [http://www.ihustopece.cz/skolstvi-/](http://www.ihustopece.cz/skolstvi/)

pěší turistiku obcí prochází cyklotrasa Bečva a na jižním okraji obce nalezneme rekreační oblast na místě již zatopených štěrkáčů.

Pracovní příležitosti: jedním z hlavních zaměstnavatelů je zde VÁHALA a spol. s r.o., výroba a prodej mastných a lahůdkářských výrobků a firma Elektron-Etto, s.r.o.⁸⁵

7.4.3 *Starý Jičín*

Školství a výchova: obec disponuje jak základní, tak mateřskou školou. Základní škola je devítiletá a navštěvují ji žáci ze všech devíti místních částí obce a dalších osmi samostatných obcí jako jsou Heřmanice, Blahutovice, Nový Jičín – Loučka a další. Mateřskou školu nalezneme v katastrálním území obce Starý Jičín hned třikrát, a to v části Starý Jičín, Starojická Lhota a Petřkovice.⁸⁶

Obchod a služby: nalezneme zde Českou Poštu, Obecní policii, prodejnu smíšeného zboží, pekárnu, hotel, ubytovnu, penziony, restaurace, a další.

Zdravotnictví: v obci nabízí své služby praktický lékař pro děti i dospělé, a nalezneme zde také Pečovatelství dům a Pobytové a ambulantní centrum Zdraví bez limitu.⁸⁷

Turistika: významnou dominantou a také lákadlem turistů je zřícenina hradu Starý Jičín a okolní cenné krajinářské území. Najdeme zde značené turistické trasy a také křižovátku několika cyklotras, například cyklotrasy č. 5 Jantarová stezka, která spojuje Moravu s městy Vídeň a Krakov, nebo cyklotrasu č. 502 Starý Jičín – Hukvaldy.

Pracovní příležitosti: v obci se nacházejí pouze menší podnikatelé, žádný výrazný potenciální zaměstnavatel zde nesídlí.

7.4.4 *Porovnání obcí z hlediska občanské vybavenosti a pracovních příležitostí*

Školství a výchova: ve všech těchto obcích najdeme jak základní, tak mateřskou školu. Základní škola je vždy spádovou obcí pro místní části dané obce a popřípadě další menší obce v její blízkosti, mateřská škola je pak spádovou pouze pro místní části obce, a v případě Starého Jičína s větším počtem těchto částí najdeme mateřské školy i v některých dalších místních částech.

---

⁸⁵ Služby. *Městys Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://www.ihustopece.cz/skolstvi-/http://www.ihustopece.cz/sluzby/>

⁸⁶ Školská zařízení v obci. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/skolstvi-v-obci/>

⁸⁷ Občan. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/>

Obchod a služby: z tohoto hlediska je vybavenost v obcích velice podobná, částečnou výhodu zde má ale Starý Jičín, který díky turistickému ruchu nabízí vyšší počet stravovacích a ubytovacích zařízení.

Zdravotnictví: obce jsou z hlediska nabídky zdravotnických služeb téměř srovnatelné.

Turistika: v každé z obcí najdeme trasy pro pěší nebo cykloturistiku, co se týče památek jsou obce však naprosto odlišné, největší význam zde má jednoznačně Starý Jičín, který disponuje hradem a malebnou okolní přírodou, v Hustopečích pak najdeme rekreační oblast Štěrkáč a zámek, který však pro turisty funguje pouze o víkendech a není v tak velké povědomosti, a nakonec je zde Bělotín, který bohužel žádný větší turistický potenciál nemá.

Pracovní příležitosti: Naopak z hlediska pracovní příležitosti má nejlepší nabídku právě Bělotín, který disponuje množstvím průmyslových a jiných podniků zaměstnávajících poměrně vysoký počet lidí. V obci Hustopeče pak najdeme také určitou pracovní nabídku, avšak ne tak velkou, a nakonec Starý Jičín, který většího potenciálního zaměstnavatele nemá.

8 ANALÝZY ÚZEMNÍCH PLÁNŮ OBCÍ

Analýza územních plánů je provedena v rámci rozhodnutí celostátního a oblastního charakteru pro celé katastrální území, v rámci rozhodnutí v území pouze pro zkoumané místní části, tedy pro jednotné urbanistické celky. Územní plány v rámci této práce nejsou zkoumány a popsány detailně, ale je upozorněno na nejzásadnější záměry a změny v těchto územích.

8.1 Bělotín

Územní plán sídelního útvaru Bělotín byl schválen v červnu roku 1996 a v lednu 2009 vešla v platnost jeho změna č.1 a to formou opatření obecné povahy.

Cílem územního plánu je stanovení koncepce rozvoje obce a všech jeho funkčních složek, jako je obytná zástavba, občanská vybavenost, technická a výrobní zařízení, dopravní a technická infrastruktura. Nedílnou součástí jsou samozřejmě zásady péče o ochranu životního prostředí, historické, kulturní a přírodní hodnoty tohoto území.

Dle ÚP jsou hranice zastavěného území dostatečné a je zde dostatek volných ploch uvnitř zástavby, jak pro novou obytnou výstavbu, tak pro výrobní činnost. Jediná rozvojová lokalita mimo toto území je jižně od souvislé zástavby po trasu jižního obchvatu, a to pro účely výrobního charakteru.

Územní plán určuje zásady jednotlivých funkčních složek, pro bydlení v rodinných domech bude využívána centrální část obce (lokalita Staračka a Střed), v ostatních částech zastavěného území bude zástavba realizována především formou zemědělských usedlostí. Nová zařízení občanské vybavenosti budou soustředěna do centra obce, běžnou občanskou vybavenost lze umístit i do obytné zástavby za podmínky že nebude narušovat svým provozem obytnou funkci. Výrobní zařízení budou realizována v již stávajících výrobních zónách (Za drahou a východní okraj sídla), drobná výrobní zařízení lze umístit i do obytných zón za podmínky že nebudou svým provozem narušovat funkci zóny obytné.

V území budou respektovány veškeré koridory pro vedení dopravních i železničních sítí a další koridory nadřazeného významu jako je rezerva pro přeložku železniční trati č.280, územní rezerva pro vedení kanálu Dunaj-Odra-Labe a další. Z hlediska energetiky je v katastrálním území obce respektována územní rezerva pro výstavbu jaderné elektrárny Blahutovice a koridory pro vedení jejího výkonu.

Dle regulativů prostorového uspořádání je v územním plánu řečeno, že by objekty měly mít půdorys dvorcového typu a obecně šikmé střechy, v centrálních zónách mohou být

objekty drobnější, podmínkou je šikmá střecha. Bytové domy mohou mít maximálně tři podlaží se sedlovou střechou, objekty občanské vybavenosti maximálně dvoupodlažní a objekty ve zónách výroby nesmí překročit výšku 10 m.

Změna č.1 ÚP se zabývá především již vymezenými plochami pozemků pro bydlení a technickou infrastrukturu, jež jsou dle změny zastavitelné pouze po splnění určených podmínek. Pro tyto plochy obec navrhla zajištění potřeby plynu, elektrické energie a pitné vody. Z důvodu že v obci není realizována kanalizace určuje druh likvidace odpadních vod jako podtlakovou kanalizaci, jež je zakončena ČOV, mění plochu jejího umístění a určuje způsob jakým bude do doby vybudování kanalizace zacházeno s odpadními vodami.⁸⁸

V rámci PÚR a ZÚR je katastrální území dotčeno především rozvojovou osou OS10 hranice Polsko/ČR – Ostrava – Olomouc – Brno – hranice ČR/Slovensko kdy je úkolem územního plánování obcí řešit územní souvislosti zejména s výstavbou dálnice D1, přestavbou R48, s návrhem modernizace koridorové tratě č. 270, s vedením nadřazených technických sítí a zohledněním se studií RKC Teplicko. Dále obec musí akceptovat stávající tahy nadmístního významu: dálnice D1, rychlostní silnice R48, silnice I. třídy I/47, trasy VTL plynovodů, trasy vedení VVN a respektovat rezervy vodní cesty Dunaj-Odra-Labe.⁸⁹

V současné době (rok 2017) je zadáno zpracování nového územního plánu obce Bělotín.

8.2 Hustopeče nad Bečvou

Původní územní plán byl schválen zastupitelstvem městyse Hustopeče nad Bečvou v prosinci roku 2006, následně bylo v roce 2010 rozhodnuto o pořízení změny, která vešla v platnost v červnu 2012.⁹⁰

Plochy pro bydlení jsou navrženy v severovýchodní části obce, a to v místech stavebních proluk a také v nových lokalitách vně zastavěného území, navržená výstavba je nízkopodlažní, vícepodlažní byty jsou navrženy pouze na severní straně ulice Draha.

Z hlediska **občanské vybavenosti** jsou navrženy prostory pro rozšíření sportovního areálu v prostoru školní zahrady, v lokalitě V zahrádkách je navržen prostor pro dětské

---

⁸⁸ Portál územního plánování: Obec Bělotín. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=512231>

⁸⁹ Územní plánování. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zur-ok-ve-zneni-aktualizace-c-1-pravni-stav--cl-1010.html>

⁹⁰ Portál územního plánování: Obec Hustopeče nad Bečvou. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=513768>

hřiště a na jižním náměstí Míru je navržen prostor pro zařízení občanské vybavenosti bez konkrétního určení. Z hlediska **rekreace** je v jižní části obce navrženo rozšíření stávající chatové oblasti a pro objekty rekreačních domků je možno využít i pozemky v zónách obytných. Návrhem suché nádrže Teplice se však ruší rozsáhlá chatařská oblast v jižní části obce, a to lokalita Starý štěrkač.

V oblasti **průmyslu a podnikání** se navrhuje rozšíření výrobních ploch západním směrem od stávajícího areálu Váhala a dále je navržena nová průmyslová zóna na východním okraji Hustopeč. Z hlediska **technické infrastruktury** se v obci počítá s rozšířením sítí chodníků a výstavbou nových parkovišť, ale nejvýznamnější je návrh přeložky silnice I/35, která nově umožní spojení s rychlostní silnicí R 48 a jejím napojením na dálnici D 47 v Bělotině ve směru na Ostravu a Brno, a to mimoúrovňovou křižovatkou v prostoru Lešné (dotčen je severní okraj k.ú. Vysoká u Hustopečí nad Bečvou)

Změnou č.1 je upravena plocha u ČOV kde je rozšířena o zastavitelnou plochu výrobních služeb, která bude využita pro stavbu sběrného dvora. Nově je vymezena také plocha pro sportovní areál v proluce mezi zástavbou a silnicí I/35.⁹¹

V rámci PÚR a ZÚR Olomouckého kraje je katastrální území dotčeno především plochou VO1, která se zabývá záměrem výstavby Suché nádrž Teplice a rozvojovou osou OR 3 Hranice-Valašské Meziříčí-Vsetín kdy řeší územní souvislosti se silnicí I/48.⁹²

V současné době (rok 2017) je zadáno zpracování nového územního plánu obce Hustopeče nad Bečvou.

8.3 Starý Jičín

Územní plán obce Starý Jičín nabyl účinnost v prosinci roku 2008.

V rámci **rozhodnutí v území celostátního a oblastního charakteru** se katastru obce týká: koridor a plochy pro přestavbu rychlostní komunikace R 48 Lipník nad Bečvou – Český Těšín – státní hranice Polské republiky (dle ZÚR Moravskoslezského kraje rozvojová osa OS10), plochy ÚSES nadregionální a regionální úrovně a územní rezerva vodního spojení Dunaj-Odra-Labe

---

⁹¹ Portál územního plánování: Obec Hustopeče nad Bečvou. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=513768>

⁹² Územní plánování. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zur-ok-ve-zneni-aktualizace-c-1-pravni-stav--cl-1010.html>

Dle územního plánu obce je zástavba území v jednotlivých částech odlišná, část Starý Jičín a Vlčnov tvoří jeden společný urbanistický celek, na který stavebně navazuje Jičina. Ostatní části obce jsou každá jednotlivým urbanistickým celkem.

V územního plánu obce nalezneme mnoho rozvojových lokalit, a to především plochy bydlení pro rodinné domy a plochy smíšené obytné venkovské. **Plochy bydlení pro RD** jsou navrženy ve čtyřech lokalitách, v části Starý Jičín je to lokalita v těsné blízkosti kruhového centra obce, situována ve stávající zástavbě a lokalita severovýchodně od náměstí podél staré cesty na Nový Jičín, kdy je navržena z obou stran této komunikace. Na jižní straně začleněna do stávající zástavby, na straně severní pokračuje mimo zastavěné území obce (pro tuto část je vypracována také územní studie). Další plochou bydlení pro RD je lokalita v místní části Vlčnov vedoucí jihozápadně od náměstí podél cesty na Starojickou Lhotu, tato plocha je ze všech největší a také je v této době (roce 2017) již více než z poloviny zastavěna, stojí zde více než 30 novostaveb. Tuto plochu doplňuje také vymezená plocha veřejného prostranství určená pro hřiště a herní plochy. Poslední lokalita se nachází v části Jičina a navazuje dále do volné krajiny na stávající zástavbu, součástí této oblasti je opět vymezené plocha hřiště a herní plochy a obec zde nechala zhotovit územní studii.

Plocha pro rodinné domy v Jičíně navazuje na **plochu smíšenou obytnou venkovskou**, tyto plochy nalezneme ve velké míře rozprostřeny také v části Vlčnov, kde navazují přirozeně na stávající zástavbu podél cest a jsou opět doplněny o prostor pro hřiště a herní plochy. Obec dále vymezuje také **prostory pro rodinnou rekreaci**, a to v části Starý Jičín pod kopcem kolem hradu a části Vlčnov.

Územní plán vymezuje také **plochy občanského vybavení**, a to v části Starý Jičín pro rozšíření mateřské školy a dále také plochu pro rozšíření hřbitova pod Starojickým kopcem. **Plochy veřejného prostranství** jsou vymezeny v části Vlčnov, kde má být vybudován park na místě staré skládky a dále hřiště a herní plochy, které doplňují prostory pro bydlení výše již zmiňované.

Dále vymezuje v části Vlčnov **plochy výrobní a skladovací**, a to přímo navazující na stávající výrobní areál. Podél rychlostí komunikace v části Starý Jičín vymezuje plochy smíšené výrobní, pro které obec nechala zhotovit územní studii. Z hlediska **dopravní infrastruktury** obec vymezuje zastavitelné plochy pro budoucí příjezdovou komunikaci k výrobnímu areálu Starojicko a.s., v části Jičina, čímž chce docílit snížení průjezdu těžké nákladní dopravy v částech Jičina a Janovice.⁹³

---

⁹³ Územní plán obce Starý Jičín. *Starý Jičín* [online]. Starý Jičín, ©2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/>

8.4 Porovnání územních plánů obcí

Jednotlivé územní plány navrhují účelově především obytné plochy pro bydlení v rodinných domech, které se snaží doplňovat o prostor pro hřiště a herní plochy, v případě ploch pro výrobu většinou pouze rozšiřují plochy, které navazují již na stávající areály.

Obec **Bělotín** dle původního územního plánu z roku 1996 určuje jako dostačující svou hranici zastavěného území a počítá se zahuštěním stávající rozvolněné zástavby. V průběhu let jsou tyto plochy z velké části zastaveny, v případě pohledu na toto sídlo jsou plochy, kam by se tato obec mohla dále rozvíjet poměrně omezené, a to nejzásadněji v případném rozvoji do délky, kdy obec ohraničuje ze severní strany koridor dálnice D1 a ze strany jižní koridor dálnice D48.

Obce **Hustopeče nad Bečvou** zastavěné území obce téměř nemění, a to z důvodu dostatečného množství nezastavěné plochy vně tohoto území. Důležitým aspekt pro další rozvoj obce je návrh přeložky silnice I/35, která by nově umožnila spojení s rychlostní silnicí R 48 a jejím napojením na dálnici D 47, což v případě realizace vysoce zlepší dopravní obslužnost obce.

Obec **Starý Jičín** ve svém územním plánu, jež je účinný od roku 2008 počítá jak se zahuštěním stávající zástavby, tak především s rozšířením zastavěného území obce. Vzhledem k okolnímu terénu má obec dostatečné možnosti se dále paprskovitě rozrůstat bez větších limitních omezení. Obec se dle územního plánu rozšiřuje především směrem na Starojickou Lhotu, samotné rozmístění již realizovaných staveb však neakceptuje původní sídelní strukturu sídla.

9 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo popsat a následně vyhodnotit vývoj a formování jednotlivých typů českých vesnických sídel, které spolu s městy a krajinou utvářejí obraz našeho území. Pokud totiž chceme, aby se naše krajina a sídla nějakým způsobem smysluplně dále rozvíjela, je důležité znát jejich historii a formu, jakou byla postupem času utvářena. V jejich budoucím rozvoji je důležité respektovat jejich původní ráz a měli bychom se snažit, najít ten nejlepší způsob, jak navázat na toto naše dědictví, tedy dědictví českého a moravského venkova.

Pro rozvoj těchto sídel je důležitá jejich tzv. atraktivita, tedy důvod, díky kterému si člověk právě toto sídlo vybere jako svůj domov. Když se zamyslíme nad těmito důvody, tak většinu lidí bude nejspíše zajímat návaznost a vzdálenost tohoto sídla od spádového či okresního města, nabídka pracovních příležitostí, občanská vybavenost a zázemí a v neposlední řadě také určitý vizuální a pocitový dojem z tohoto sídla.

Pro účel této práce byly vybrány středně velké obce, a to Bělotín, Hustopeče nad Bečvou a Starý Jičín, tyto obce mají několik místních částí, které tvoří jednotlivé urbanistické celky, práce se však soustředí pouze na části střediskové, popřípadě také na úzce navazující místní části, které tvoří dohromady jeden urbanistický celek.

Z provedených analýz má největší potenciál se dále rozvíjet obec **Starý Jičín**, a to především díky své bezprostřední návaznosti na město, kdy je s městem téměř propojena a lze ho tedy částečně brát jako městskou okrajovou část. Další velkou výhodou je ráz tohoto města a jeho samotné umístění kdy pozemky určené k zastavení nabízejí povětšinou malebné výhledy na zřícenu hradu a také na okolní kopcovitý terén a oblast chráněného parku Podbeskydí. Pokud toto sídlo však zhodnotíme z hlediska urbanistického vývoje tak nová výstavba v okrajové části směrem na Starojickou Lhotu již nerespektuje původní zástavbu rozvíjející se paprskovitě od jejího středu a působí v tomto sídle uměle a nezapadá zde.

V případě obcí Bělotín a Hustopeče nad Bečvou se nedá jednoznačně určit, která obec z těchto dvou má větší potenciál pro další rozvoj, neboť každá obec nabízí svým občanům něco jiného. Obec **Bělotín** postrádá místo přirozeného shromaždiště, oproti ostatním obcím nemá velké možnosti nabídky turistických aktivit pro své občany, a v neposlední řadě je jistou nevýhodou právě cesta vedoucí jeho středem a její dopravní zatíženost, která sice byla snížena okolními, nově vybudovanými komunikacemi, avšak zde z části neustále přetrvává. Co je naopak výhodou této obce je velká škála nabídky pracovních míst, blízká návaznost na město Hranice a rychlý dojezd také do dalších blízkých měst jako je Nový Jičín, Odry, Valašské Meziříčí

a mimo jiné také díky nájezdu na dálnici D1 do měst krajských, a to do Ostravy a Olomouce. Z hlediska urbanistického vývoje se zástavba v obci přirozeně zahušťuje, stavebních proluk však v území obce ubývá. Proto je důležité, v rámci nového návrhu územního plánu, rozšířit zastavitelné plochy, a to tak, aby co nejlépe navázaly na původní strukturu sídla.

Městys **Hustopeče nad Bečvou** nabízí zázemí klidného malebného městečka s turistickým potencionálem, avšak zde nenajdeme tak pestrou škálu pracovních míst. Z hlediska návaznosti na okolí se nachází zhruba ve středu mezi třemi středními městy, dojezdová doba a vzdálenost je zde dobrá, avšak oproti ostatním sledovaným obcím je v tomto hledisku v mírné nevýhodě. To však může změnit plánované propojení obce silnice I/35 s rychlostní silnicí R48, které bezesporu v dalším rozvoji této obce hraje velikou roli. Z hlediska urbanistického vývoje obec správně vymezuje zastavitelné pozemky uvnitř zástavby a zbytečně se nerozvíjí do okolního terénu, vymezení některých jednotlivých parcel v tomto zastavitelném území však již nectí původní strukturu zástavby.

Jedním ze způsobů nalákání potencionálních zájemců do těchto venkovských lokalit, jež je v dnešní době již naprosto běžné, je bezesporu investice samotných obcí do koupě pozemků, na nichž nechají vymezit a zasíťovat jednotlivé parcely a následně je prodají již samotným zájemcům jako stavební pozemky připravené k realizaci jejich záměru. Je však důležité, aby obce při realizování tohoto záměru respektovaly původní urbanistickou strukturu sídla.

Největší úbytek obyvatelstva samotná venkovská sídla zažila s nástupem průmyslové revoluce, v dnešní době však neustále narůstá podíl lidí, kteří z center těchto měst utíkají za klidem a také zdravějším ovzduším zpět na venkov. Tito noví obyvatelé však často v obcích již nehledají práci, tu si ponechávají ve městech, ale hledají takovou obec, která jim umožní za prací rychlý dojezd. Rozrůstají se tedy především obce, které tuto dostupnost můžou lidem nabídnout a obce odlehlejší se musí spolehnout spíše na lidi, kteří v nich mají své kořeny, které je s tímto sídlem pevně spojují. Můžeme tedy jen doufat že i tyto malé obce si vždy najdou své obyvatelstvo a nestanou se jednoho dne jen polo vybydlenou chatařskou oblastí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knihy

1. VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 9788075091871.
2. BINEK, Jan. *Synergie ve venkovském prostoru: aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 9788090430808.
3. KNOPP, Alfréd. *Vesnice: Stavby a krajina mají svůj řád*. Brno: Ústav územního rozvoje, 1994. *Vesnice (Ústav územního rozvoje)*. ISBN 8085124963.
4. URBÁŠKOVÁ, Hana. *Udržitelný rozvoj venkova*. Vyd. 2. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 9788072048595.
5. BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 9788086251226.
6. SÝKORA, Jaroslav. *Venkovský prostor: doplňkové skriptum*. Praha: České vysoké učení technické, 1998. ISBN 8001018261.
7. VONDRUŠKOVI, Alena a Vlastimil. *Vesnice*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r.o., 2014. ISBN 9788074293627
8. KREJČÍŘÍK, Mojmír. *Po stopách našich železnic*. Praha: Nadas, 1991. *Knižnice techniky a technologie železniční dopravy*. ISBN 8070300612.
9. *800 let Hustopeče nad Bečvou: 1201-2001*. Hustopeče: Obec Hustopeče, 2001.
10. PIVODA, Oldřich. *Hustopeče nad Bečvou 1201-1971: Listy z kroniky*. 1971. Přerov: MNV Hustopeče nad Bečvou.
11. KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 2000. ISBN 8085983168.
12. TUREK, Adolf. *Hrad a panství Starý Jičín*. 2., upr. vyd. Nový Jičín: Muzeum Novojičínska ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě, 2014. ISBN 9788087359136.
13. VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Starý Jičín: zřícenina hradu západně od Nového Jičína*. 4., dopl. vyd. Dobruška: Beatris, 2005. *Putujeme po hradech a zámcích*. ISBN 80-86737-47-0.
14. AUGUSTINKOVÁ, Lucie, Aleš KNÁPEK a Petr MARTINEC. *Hrad Starý Jičín*. Opava: ŠMÍRA PRINT, 2014. ISBN 9788087427903.

Dokumentace krajů a obcí

15. Portál územního plánování: Obec Běloutín. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=512231>

16. Územní plánování. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/zur-ok-ve-zneni-aktualizace-c-1-pravni-stav--cl-1010.html>
17. Portál územního plánování: Obec Hustopeče nad Bečvou. *Olomoucký kraj* [online]. Olomoucký kraj [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/seznam-uzemnich-planu?jednotka=513768>
18. Územní plán obce Starý Jičín. *Starý Jičín* [online]. Starý Jičín, ©2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/>

Webové stránky

19. Vymezení venkovských obcí v Česku. Deník veřejné zprávy [online]. Praha: 2009 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>
20. Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2014 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf
21. Česká republika od roku 1989 v číslech - 2015. Český statistický úřad [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-04-81]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech>
22. Program rozvoje venkova na období 2014-2020 [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2014 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf
23. Obecné informace. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.belotin.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=7995&lng=&menu=>
24. Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2017. Český statistický úřad [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>
25. Historie obce. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4188&lng=0&menu=>
26. Bělotín. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-200.htm>
27. Současnost městyse. *Městys Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.ihustopece.cz/mestys/soucasnost/>
28. Údaje o vydaném Územním plánu obce Hustopeče nad Bečvou. *Město Hranice* [online]. Hranice: Město Hranice [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/mapa-hranic/uzemni-plany-obci-orp-hranice/hustopece-nad-bečvou/hustopece-nad-bečvou.html>
29. Hustopeče nad Bečvou. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://mesta.obce.htm>
30. Obec Starý Jičín. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/turista/obec-stary-jicin/>

31. Z historie hradu. *Hrad Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z:
<http://www.hradstaryjicin.cz/z-historie-hradu>
32. Starý Jičín. *Města a obce* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z:
<http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-15503.htm>
33. Vesnice Hranicka [online]. Sdružení fyzických osob Jandová a Kosková, 2001 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.historie.hranet.cz/pdf/vesnice-hranicka-blok.pdf>
34. Místní částí obce. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-22]. Dostupné z:
<http://www.belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4222>
35. Stablní katastr spojený. *ÚAZK* [online]. ČÚZK [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
<http://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>
36. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 I. díl* [online]. Praha: ČSÚ, 2006 [cit. 2017-05-20]. ISBN 8025013103. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-877ljn6lu9>
37. Základní a mateřská škola Bělotín. *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
http://belotin.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=68248&id_obce=7995&lng=0&menu=
38. Obchod a služby *Bělotín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
http://belotin.cz/tema/tema.phtml?id=4235&id_obce=7995&lng=0&menu=
39. Školství. *Městys Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
<http://www.ihustopece.cz/skolstvi/>
40. Služby. *Městys Hustopeče nad Bečvou* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
<http://www.ihustopece.cz/skolstvi-/http://www.ihustopece.cz/sluzby/>
41. Školská zařízení v obci. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:
<http://www.stary-jicin.cz/obcan/skolstvi-v-obci/>
42. Občan. *Starý Jičín* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <http://www.stary-jicin.cz/>

Zákony

43. zákon č. 128/2000 Sb. o obcích
44. zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Ostatní použité zdroje

45. expozice Muzea zemědělské techniky, Muzeum na faře, Bělotín

SEZNAM TABULEK

Tab. 3-1 Vývoj počtu obcí ČR (Zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9 , vlastní zpracování)	15
Tab. 3-2 Velikostní kategorie obcí dle počtu obyvatel (Zdroj: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=RSO13&sp=A&pvokc=&katalog=30829&z=T , vlastní zpracování). 18	
Tab. 5-1 Podíl obyvatel připojených na veřejné vodovody a kanalizace (Zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech , vlastní zpracování).....	28
Tab. 7-1 Dojezdy z obce Bělotín do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz , vlastní zpracování).....	54
Tab. 7-2 Dojezdy z obce Hustopeče nad Bečvou do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz , vlastní zpracování).....	55
Tab. 7-3 Dojezdy z obce Starý Jičín do okolních měst (Zdroj: www.mapy.cz , vlastní zpracování).....	56

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel ČR [Zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9 , vlastní zpracování].....	53
---	----

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1-1 Vymezení venkovských regionů dle hustoty zalidnění 100 obyv./km ² (Zdroj: http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068)	16
Obr. 4-1 Turistická mapa obce Bělotín (Zdroj: https://mapy.cz/turisticka?x=17.7834378&y=49.5934244&z=13)	30
Obr. 4-2 Pohled na dominantu obce Bělotín (Zdroj: vlastní zpracování).....	31
Obr. 4-3 Turistická mapa obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: https://mapy.cz/turisticka?x=17.8753084&y=49.5421647&z=138Dvou)	32
Obr. 4-4 Pohled na dominanty obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: vlastní zpracování)	32
Obr. 4-5 Turistická mapa obce Starý Jičín (Zdroj: https://mapy.cz/turisticka?x=17.9625665&y=49.5789012&z=14)	33
Obr. 4-6 Pohled na dominanty obce Starý Jičín (Zdroj: vlastní zpracování)	34
Obr. 5-1 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.8 [cca 1:180000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m008)	36
Obr. 5-2 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 41 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m041)	37
Obr. 5-3 III. vojenské mapování 1876-1878, mapový list 4159_4 [1:25 000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4159_4)	38
Obr. 5-4 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: http://kontaminace.cenia.cz/)....	38
Obr. 5-5 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.8012365&y=49.5912348&z=14&l=0)	39
Obr. 5-6 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka?x=17.8012365&y=49.5912348&z=14&l=0)	39
Obr. 5-7 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.12 [cca 1:180000] (Zdroj:	

http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m012)	41
Obr. 5-8 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 55 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m055)	42
Obr. 5-9 II. vojenské mapování 1836-1852, mapový list O_7_VIII [1:28 800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=mo&map_list=O_7_VIII)	43
Obr. 5-10 III. vojenské mapování 1876-1878, mapový list 4160_3 [1:25 000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=25&map_list=4160_3)	43
Obr. 5-11 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: http://kontaminace.cenia.cz/) .	44
Obr. 5-12 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.8808874&y=49.5322083&z=15&l=0)	45
Obr. 5-13 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka?x=17.8808874&y=49.5322083&z=15&l=0)	45
Obr. 5-14 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 – nová zástavba (Zdroj: https://mapy.cz/letecka?x=17.8777711&y=49.5316954&z=17&l=0)	46
Obr. 5-15 Müllerovo mapování Moravy z roku 1716 v 2. vydání z roku 1790, mapový list č.8 [cca 1:180000] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=mo&map_list=m008)	48
Obr. 5-16 I. vojenské mapování 1764-1768 a 1780-1783 – Morava, mapový list č. 42 [1:28800] (Zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=mo&map_list=m042)	49
Obr. 5-18 Historický ortofotosnímek, rok 1955 (Zdroj: http://kontaminace.cenia.cz/) .	49
Obr. 5-19 Letecký ortofotosnímek, rok 2003 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka-2003?x=17.9681772&y=49.5739420&z=15&l=0)	50
Obr. 5-20 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 (Zdroj: https://mapy.cz/letecka?x=17.9681772&y=49.5739420&z=15&l=0)	50

Obr. 5-21 Letecký ortofotosnímek, rok 2015 – nová zástavba (Zdroj: https://mapy.cz/letecka?x=17.9584734&y=49.5756315&z=16&l=0)	51
Obr. 5-22 Dopravní mapa obce Běloutín (Zdroj: https://mapy.cz/dopravni?x=17.7923956&y=49.5947073&z=14).....	54
Obr. 5-23 Dopravní mapa obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: https://mapy.cz/dopravni?x=17.8869811&y=49.5293485&z=14&l=0)	55
Obr. 5-24 Dopravní mapa obce Starý Jičín (Zdroj: https://mapy.cz/dopravni?x=17.9685631&y=49.5811862&z=14&l=0)	56
Obr. 5-25 Dopravní mapa (Zdroj: https://mapy.cz/dopravni?x=17.9494229&y=49.6829473&z=10&l=0)	57

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A POJMŮ

Zkratky

ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
EOCD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
EU	Evropská unie
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
PÚR	Politika územního rozvoje
RKC	Rekreační krajinné celky
SK	Slovensko
ÚP	Územní plán
VTL	Vedení vysokotlakého plynovodu
VVN	Vedení velmi vysokého napětí
VVTL	Velmi vysoké vedení vysokotlakého plynovodu
ZÚR	Zásady územního rozvoje

Pojmy

agrotechnické postupy – pěstitelské postupy

městys – jinak také městečko, obec, jež je velikostně mezi vesnicí a městem

skanzen – muzeum v přírodě

strážista (strážisko) – místo nebo objekt jež v minulosti strážil obchodní cesty

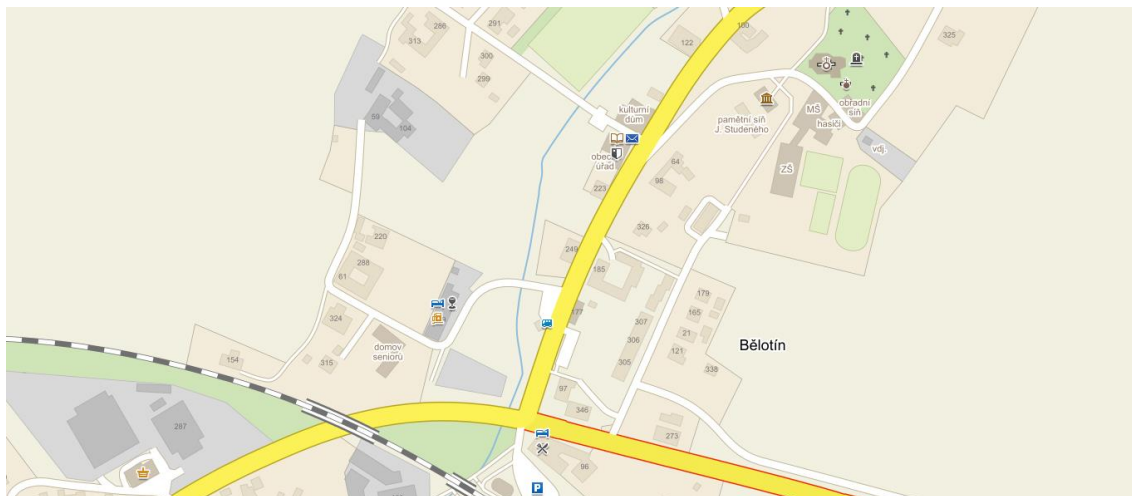
úhor – dočasně neobdělávaná část pole

SEZNAM PŘÍLOH

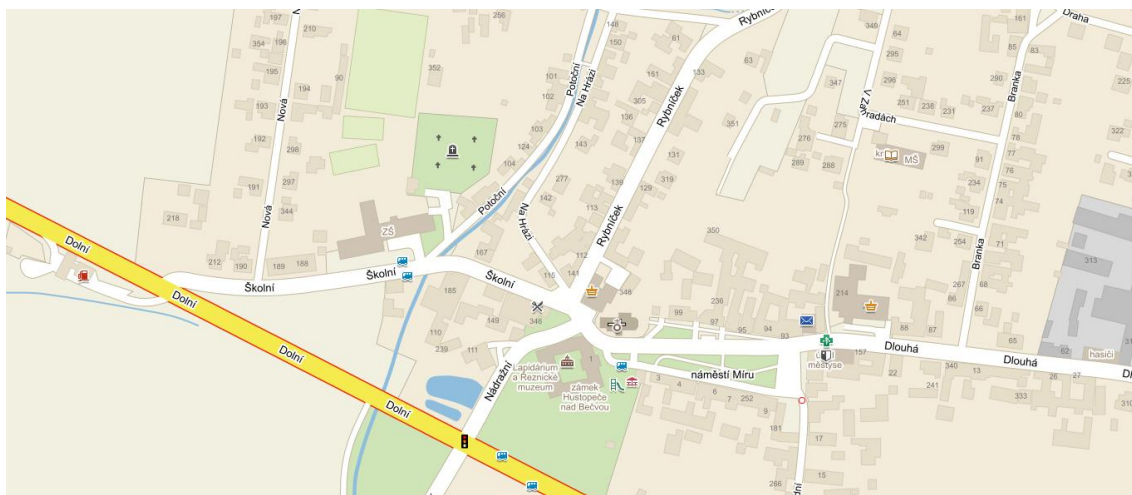
Příloha 1 Bělotín – centrum obce (Zdroj: https://mapy.cz/zakladni?x=17.7999010&y=49.5860541&z=17&l=0)	79
Příloha 2 Hustopeče nad Bečvou – centrum obce (Zdroj: https://mapy.cz/zakladni?x=17.8702446&y=49.5308496&z=18&l=0)	79
Příloha 3 Starý Jičín – centrum obce (Zdroj: https://mapy.cz/zakladni?x=17.9603132&y=49.5773937&z=17&l=0)	80
Příloha 4 Bělotín – Původní statek s vnitřním dvorem (Zdroj: vlastní zpracování)	80
Příloha 5 Bělotín – Řadová výstavba v severní části obci (Zdroj: vlastní zpracování) ..	81
Příloha 6 Bělotín – Pohled od vlakového nádraží na křižovátku komunikací I/47 a I/48 (Zdroj: vlastní zpracování)	81
Příloha 7 Hustopeče nad Bečvou – Pohled na náměstí od zámku (Zdroj: vlastní zpracování)	82
Příloha 8 Hustopeče nad Bečvou – Osa obce, jež tvoří komunikace směrem na západ od náměstí s původní zástavbou (Zdroj: vlastní zpracování)	82
Příloha 9 Hustopeče nad Bečvou – Nová zástavba (Zdroj: vlastní zpracování)	83
Příloha 10 Starý Jičín – Náměstí s dominantou kostela sv. Václava (Zdroj: vlastní zpracování)	83
Příloha 11 Starý Jičín – Návaznost části Vlčnov (Zdroj: vlastní zpracování)	84
Příloha 12 Starý Jičín – pohled ze zříceniny Starý Jičín na město Nový Jičín (Zdroj: vlastní zpracování)	84
Příloha 13 Starý Jičín – Nová zástavba vznikající směrem na Starojickou Lhotu (Zdroj: vlastní zpracování)	85
Příloha 14 Územní plán sídelního útvaru Bělotín (Zdroj: http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-1040?conversationContext=1)	86
Příloha 15 Územní plán obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-180?conversationContext=2)	87
Příloha 16 Legenda ÚP obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-180?conversationContext=2)	87
Příloha 17 Územní plán obce Starý Jičín (Zdroj: http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/)	88

Příloha 18 Legenda ÚP obce Starý Jičín (Zdroj: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/>) 89

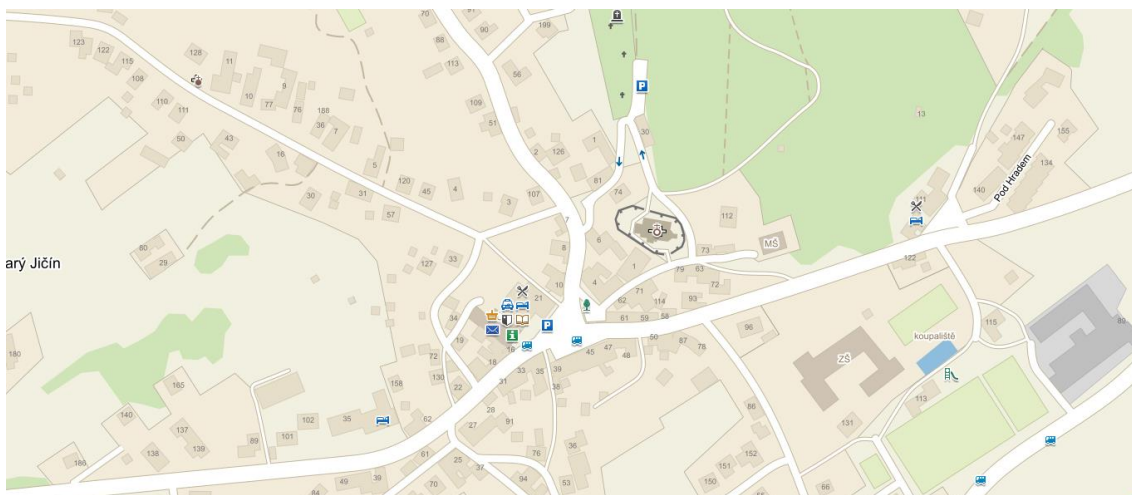
Příloha 1 Bělotín – centrum obce (Zdroj:
<https://mapy.cz/zakladni?x=17.7999010&y=49.5860541&z=17&l=0>)

Příloha 2 Hustopeče nad Bečvou – centrum obce (Zdroj:
<https://mapy.cz/zakladni?x=17.8702446&y=49.5308496&z=18&l=0>)

Příloha 3 Starý Jičín – centrum obce (Zdroj: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.9603132&y=49.5773937&z=17&l=0>)

Příloha 4 Běloutín – Původní statek s vnitřním dvorem (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 5 Bělotín – Řadová výstavba v severní části obci (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 6 Bělotín – Pohled od vlakového nádraží na křižovatku komunikací I/47 a I/48 (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 7 Hustopeče nad Bečvou – Pohled na náměstí od zámku (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 8 Hustopeče nad Bečvou – Osa obce, jež tvoří komunikace směrem na západ od náměstí s původní zástavbou (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 9 Hustopeče nad Bečvou – Nová zástavba (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 10 Starý Jičín – Náměstí s dominantou kostela sv. Václava (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 11 Starý Jičín – Návaznost části Vlčnov (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 12 Starý Jičín – pohled ze zříceniny Starý Jičín na město Nový Jičín (Zdroj: vlastní zpracování)

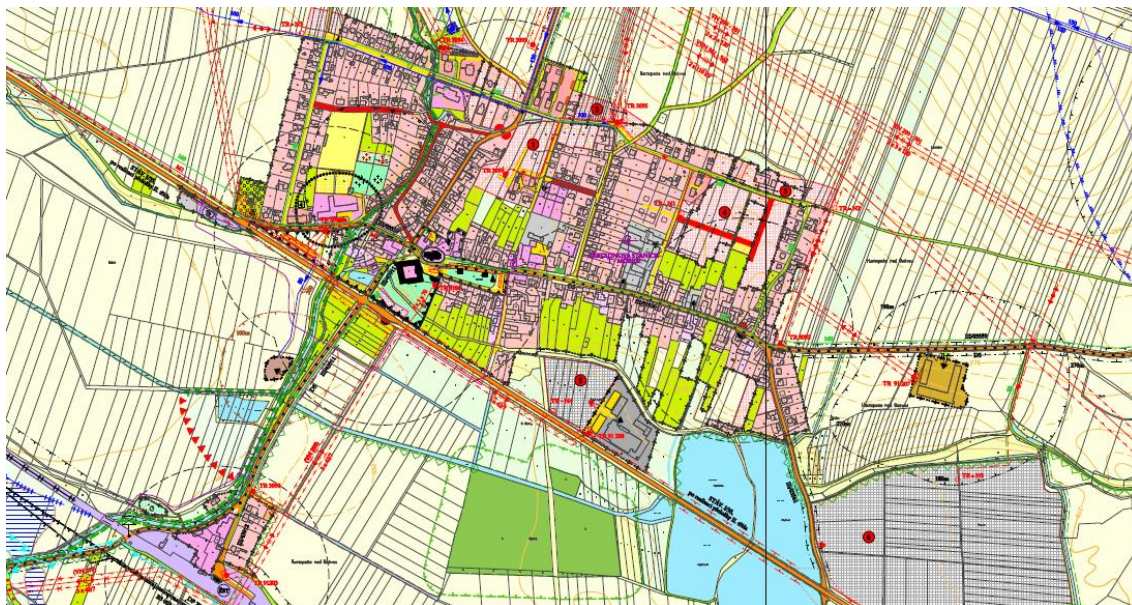
Příloha 13 Starý Jičín – Nová zástavba vznikající směrem na Starojickou Lhotu (Zdroj: vlastní zpracování)

Příloha 14 Územní plán sídelního útvaru Běloutín (Zdroj: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-1040?conversationContext=1>)

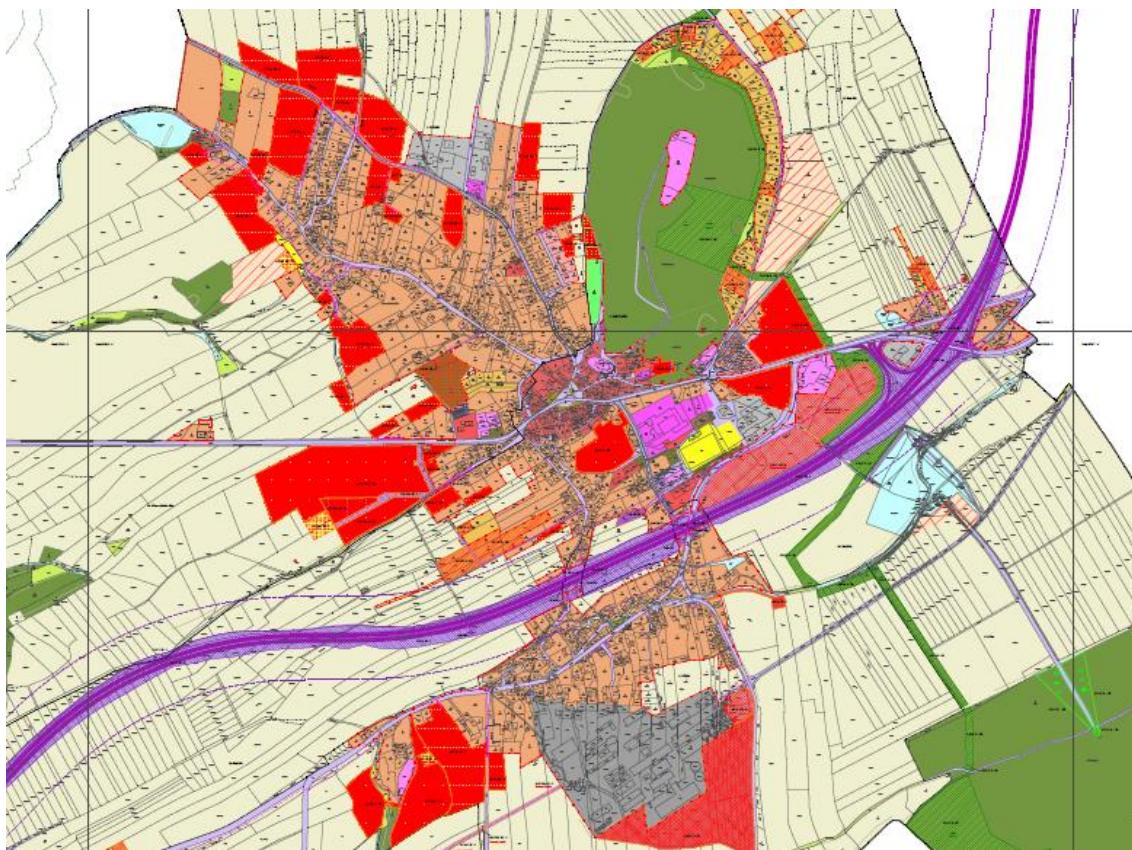
Příloha 15 Územní plán obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-180?conversationContext=2>)

Příloha 16 Legenda ÚP obce Hustopeče nad Bečvou (Zdroj: <http://uap.kr-olomoucky.cz/upd/Detail-uzemniho-planu-180?conversationContext=2>)

		HRANICE ZASTAVITELNÉHO ÚZEMÍ
		OZNAČENÍ PLOCH ZASTAVITELNÉHO ÚZEMÍ VĚTŠÍCH NEBO ROVNÝCH 0,5 ha DLE TEXTOVÉ ČÁSTI
		PLOCHY OBYTNÉ ZÁSTAVBY - RODINNÉ DOMY
		PLOCHY OBYTNÉ ZÁSTAVBY - BYTOVÉ DOMY
		PLOCHY REKREAČNÍ ZÁSTAVBY (REKREAČNÍ CHALUPY, REKREAČNÍ CHATY, DRUHÉ BYDLENÍ)
		PLOCHY OBČANSKÉ VYBAVENOSTI
		PLOCHY OBYTNÉ ZÁSTAVBY S INTEGROVANOU OBČANSKOU VYBAVENOSTÍ
		PLOCHY SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ
		PLOCHY ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBNÍCH AREÁLŮ
		PLOCHY PRŮMYSLOVÝCH VÝROBNÍCH AREÁLŮ
		PLOCHY AREÁLŮ VÝROBNÍCH SLUŽEB, PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT A SKLADŮ
		PLOCHY TECHNICKÉHO VYBAVENÍ
		PLOCHY DOPRAVNÍCH ZAŘÍZENÍ
		PLOCHY VEŘEJNÉ ZELENE A PARKŮ
		PLOCHY HŘBITOVA
		PLOCHY SADŮ A ZAHRAD
		PLOCHY ZAHRÁDEKÁŘSKÝCH OSAD
		PLOCHY ZAHRADNICTVÍ

Příloha 17 Územní plán obce Starý Jičín (Zdroj: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/>)

Příloha 18 Legenda ÚP obce Starý Jičín (Zdroj: <http://www.stary-jicin.cz/obcan/uzemni-plan-uzemni-studie-obce/uzemni-plan-obce-stary-jicin/>)

způsob využívání území	změny v území	
		PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ
		B Plochy bydlení
		-B0 - bytové domy nízkopodlažní
		-RD - rodinné domy
		R Plochy rekreace
		-RR - rodinná rekreace
		OV Plochy občanského vybavení
		-V - veřejné infrastruktury - mimo tělovýchovu a sport, hřbitovy
		-S - veřejné infrastruktury - tělovýchova a sport
		-H - veřejné infrastruktury - hřbitovy
		-K - komerční zařízení
		VP Plochy veřejných prostranství (samostatné plochy)
		-N - náměstí, návěs
		-Z - park, parčík, sadová úprava veřejné zeleně
		-H - hřiště a herní plochy
		SO Plochy smíšené obytné
		-M - městské
		-V - venkovské
		DI Plochy dopravní infrastruktury
		-S - silniční doprava - pozemní komunikace pro motorová vozidla
		-G - silniční doprava - dopravní zařízení
		-Z - dražní doprava
		DI Plochy dopravní infrastruktury - ÚZEMNÍ REZERVA
		-V - vodní doprava - oderská větev průplavního spojení D-O-L
		TI Plochy technické infrastruktury
		-V - veřejné infrastruktury
		-K - neveřejné a komerční vybavení
		V Plochy výroby a skladování
		-ZV - s vlivy za hranice ploch
		SV Plochy smíšené výrobní
		-N - výroba a skladování, občanské vybavení
		-U - zemědělské usedlosti
		VH Plochy vodní a vodo hospodářské
		-V - vodní plochy
		Z Plochy zemědělské
		-RP - rostlinná produkce
		L Plochy lesní
		-LH - lesní hospodářství
		P Plochy přírodní
		-US - územní systém ekologické stability krajiny
		N Plochy smíšené nezastavěného území
		-OR - obecně přístupné plochy rekreace
		-MP - manipulační a skladovací plochy
		-PE - přírodní a přírodě blízké ekosystémy
		PLOCHY ZMĚN VYUŽITÍ NESTAVEBNÍ POVAHY
		- trvalý travní porost pro krajinné úpravy
		- zalesnění